

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalni prostor:
2637 S. Lawndale av.
Office of publication:
2637 So. Lawndale av.
Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XII.

Cena lista
je \$4.00

Entered as second-class matter January 23, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., sredo, 22. januarja (Jan. 22) 1919.

Subscription \$4.00
Yearly

ŠTEV.—NUMBER 18.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

AMERIČANI ZAMENJAJO ITALIJANE V JUGOSLAVIJI.

Ameriška komisija bo posredovala med Nemci in Jugoslavlani, ki se tepejo zaradi meje. Vesti o italijanskem terorizmu.

JUGOSLOVANI V ŠVICI SO APELIRALI NA WILSONA.
Bern, Švica, 21. jan. — Tukajšnji Jugoslovanski odbor je pred kratkim pisal predsedniku Wilsonu v Parizu, da naj zavezniki zamenjajo Italijane z ameriški četami v okupiranih krajih Jugoslavije. Odbor je včeraj prejel sledeči odgovor od Wilsona:
"Upam, da bodo oblasti na mirovnem kongresu vpoštevale vašo željo, da italijanske čete izpraznijo kraje, koder so naseljeni Jugoslavlani, in da dotične kraje sasedejo ameriške čete."

POSREDOVANJE AMERIKE MED JUGOSLOVANI IN NEMCI.

Pariz, 21. jan. — Havasova časnikarska agentura je prejela iz Gradca (Štajersko) brzojavko, da se tam vrši posvetovanje med zastopniki Nemške Avstrije, Jugoslavije in Koroške zaradi nove meje. Zastopniki se ne morejo zediniti in v svrhu, da se preprečijo ponovne sovražnosti, so sklenili, da naj posebna ameriška komisija preišče položaj, obišče preporne kraje in razsodi, kdo ima prav. Imenovanje ameriške komisije so Američani sami predlagali.

(Pred nekaj dnevi je bilo poročeno iz Celovca, da sta nemški poveljnik in Celovec in glavni poveljnik in Ljubljani prekinila sovražnosti in se sporazumela, da se odpro pogajanja. Gornja brzojavka potrjuje, da so res bile sovražnosti. Iz tega poročila je razvidno, da se morajo Slovenci bojevati ne samo z Italijani na jugu, temveč tudi z Nemci na Koroškem in Štajerskem.)

DNEVNI SPOPADI MED JUGOSLOVANI IN ITALIJANI.

Washington, 21. jan. — Iz Beograda javljajo uradno, da sovražstvo prebivalcev v slovenskih, hrvaških in srbskih krajih narašča vsako uro proti italijanskim četam in odprti spopadi se dogajajo dnevno. Slovenski in srbo-hrvaški časopisi pozivajo ljudstvo, da naj potrpni in čaka pravične rešitve krize na mirovnem kongresu, toda ljudje se ne dajo več tolažiti in polešaj je silno resen.

Druga vest iz Cetinja se glasi, da so Italijani 15. januarja okupirali črnohorske kraje Bar, Dubrovnik in Vrnabur ter osvojili obliki Bojani do Skadra. Črnohorci so silno ogorčeni.

(Včeraj je prišlo poročilo z Dunaja, da vojna med Jugoslavlani in Italijani visi na lasu. Francoske čete v Trstu in Pulju simpatizirajo z Jugoslavlani in nagajajo Italijanom.)

Italijanska kultura

Hinavski Italijani. — Dne 9. novembra je priplula v pristanišče Zadra italijanska torpedovka 55—A.S., iz katere se je izkrcalo sto italijanskih vojakov. Dokler so bili Italijani na ladji, so vpili: "E viva la Jugoslavia!" Pozneje pa, ko so stopili na suho, je njihov poveljnik Felice de Boccardi posejati poslopje Narodnega Veča in izjavil, da v imenu italijanskega kralja jemlje v posest mesto Zader. Zapovedal je, da se mora na poslopju takoj razobesiti italijanska zastava. Zastopniki Narodnega Veča so se uprli temu nasilju, toda Boccardi je zagrozil, da bo ukazal streljati na mesto, nakar so zastopniki s protestom ustregli njegovim zahtevam.

Italijani groze s trajno okupacijo. — Po vestih v slovenskih in hrvaških listih so italijanski poveljniki ita Gorškem, v Istri in v zasedenem delu Kranjske javno razglasili, da je njihova okupacija trajna. V Pulju so dali na javnem mestu prečitati londonsko pogodbo, da s tem povejo, zakaj so prišli. V mnogih hrvaških in slovenskih krajih so Italijani pregnali ali zaprli slovenske učitelje in duhovnike. V Istri so bili aretirani člani Narodnega Veča Pošćić, Orlić in drugi.

Jugoslovanska finančna misija internirana v Benetkah. — Jugoslovanska vlada je poslala v Pariz finančno misijo. Vlada je dobila od Italije dovoljenje, da sme misija potovati skozi Italijo. Toda člani misije so bili zadržani v Benetkah, kjer se še danes nahajajo. Ne smejo naprej niti nazaj.

Šikaniranje jugoslovanskih vojakov. — Jugoslovanski vojniki v bivši avstro-ogrski armadi, ki so se pustili vjeti v velikem številu zadnje dni vojne na italijanski fronti, so bili internirani v Umbri. V zadnjem času so bili izpuščeni, ali na njihovo veliko začudenje jim ni bila dovoljena direktna pot v Jugoslavijo, temveč so jih poslali v Solun in Bar odkoder imajo silno težavno pot v domovino. Od-

delek vjetnikov je pa bil ponovno zadržan v Baru, tako da ne smejo oditi dalje.

Dr. Korošec bres zveze z domovino. — Dr. Anton Korošec je bil v Parizu čez mesec dni brez vsake zveze z domovino in ravno tako njegovi prijatelji, ki so z njim. Vesti, ki so jih prejeli iz uradnih srbskih virov, so tudi šle skozi Italijo in bile so cenzurirane in vse pokvarjene.

Protiitalijanske demonstracije v Zagrebu. — Iz Rima poročajo o dnevnih demonstracijah proti Italiji v Zagrebu. Italijani so poslali z Reke vojaško misijo v Zagreb, ki je pa oporočila, da se ne čuti varno, nakar je dobila poziv, da se vrne na Reko. Poročilo nadaljuje, da se je ene same demonstracije v Zagrebu udeležilo čez 30,000 oseb in bili so tudi napadi na Italijane in neki Italijani jo razširjajo in poskušajo kovati velik kapital iz nje. Italijani se pritožujejo, da jim ni dalo nobene zaslombe v Zagrebu ne samo srbsko vojaštvo, temveč tudi francoska posadka, ki je prišla v Zagreb, je bila na strani Jugoslovanov.

Protest bosenske vlade. — Bosenska vlada Narodnega Veča je poslala protestno noto v Rim, London, Pariz in Washington, ki se glasi, da se vlada Narodnega Veča v Bosni pridružuje protestu dalmatinskega Veča proti okupaciji jugoslovanske zemlje od strani Italijanov. Noto je podpisal Vojslav Šola.

Amerika preiskuje. — V kotarsko luko je priplula ameriška bojna ladja in poveljnik je naprosil vlado v Splitu, da mu izroči spomenico o postopanju Italijanov. On izroči spomenico predsedniku Wilsonu.

Italijani ubili člana Nar. Veča v Pazinu. — Ko so Italijani prišli v Pazin (Istra), so zahtevali, da se odstranijo hrvaške zastave. Domačini so se uprli in prišlo je do krvavega boja. Član lokalnega odbora Narodnega Veča Kurulić je bil ubit. — V Lovranu so fantje vrgli na tla italijanske zastave z obične hiše. Italijanski vojniki so takoj prišli in zaprli 29 fantov.

DVE BOLEZNI STA POBRALI 30 VOJAKOV IZMED 1.000.

Washington, D. C. — Trideset vojakov izmed tisoč v Združenih državah je umrlo za influenco in pljučnico v šestih mesecih, ki so končali dne 27. decembra 1918. Tako poroča urad vrhovnega armadnega zdravnika.

VEČINSKI SOCIALISTI IMAJO VEČINO PRI VOLITVAH V NEMČIJI.

EBERTOVA VLADA IMA DO ZDAJ ČEZ DVA MILJONA GLASOV.

Kodanj, 21. jan. — Po najnovejšem poročilu iz Berlina stoji glasovi v Nemčiji, kakor sledi:

Večinski socialisti 2,603,422 glasov, neodvisni socialisti (združeni tuptam s spartakovci) 401,187, demokratje 1,234,404, klerikalci 1,110,137, ljudska stranka 266,157, ocatle buržoazne stranke skupaj pa 467,367 glasov.

Berlin, 21. jan. — Vlada socialistična stranka (Ebert-Scheidemannova večinska skupina) je dobila večino glasov pri nedeljskih volitvah delegatov za ustavodajno skupščino. Štetje glasov gre zelo počasi. Kajti oddanih je bilo blizu 40 milijonov moških in ženskih glasov.

Dosedanji rezultat še ne kaže, da imajo večinski socialisti absolutno večino. Klerikalna (bivši centristi, ki se zdaj imenujejo krščanska stranka) in demokratična (mekanica bivših liberalnih elementov) stranka sta pokazali precejšnjo moč. V Berlinu so izvoljeni ni vsi voditelji vladnih socialistov, med katerimi sta tudi Ebert in Scheidemann. Izvoljeni so tudi trije neodvisni socialisti Haase, Lakaut in Luisezeiss in spartakovec Eichhorn. Dalje sta v Berlinu, do zdaj izvoljena dva demokrata in trije klerikalci.

Na Bavarskem so zmagali klerikalci, toda v Monakovem imajo vladni socialisti 71,000 glasov večine.

V Badenu je volilni izid sledeč: Večinski socialisti 388,000, demokratje 237,000, klerikalci 390,000, neodvisni socialisti pa 145,000 glasov.

V Virtembergu je izvoljenih sedem večinskih socialistov in štirje klerikalci; kmečka stranka je izvolila dva delegata. Veliko večino imajo večinski socialisti v vzhodni Prusiji. V Hamburgu so dobili 213,000 glasov, neodvisni socialisti pa 26,000. Neodvisni socialisti imajo večino v Lipskem in Hallu. V Frankfurtu imajo neodvisni socialisti 77,000, večinski socialisti 74,000, demokratje 38,000, klerikalci 19,000, ljudska stranka 14,000 in nacionalci 7000 glasov.

V Magdeburgu večinski socialisti 102,483, neodvisni socialisti 10,637, klerikalci 9514, ljudska stranka 7205 in demokratje 4224 glasov. Te številke dokazujejo, da so po mestih izključno zmagali socialisti, dočim imajo na deželi klerikalci in druge buržoazne stranke večino. V samem Berlinu je bilo oddanih čez dva milijona glasov. Za volitve so se posebno zanimale ženske. V Berlinu so klerikalci pogladi na volišče nune iz katoliškega lica, ki so korakale v dolgi vrsti.

V pokrajinah ob Reni, ki so pod ameriško in angleško okupacijo, so izvoljeni večinoma buržoazni delegati. Tam so se vršile volitve v miru in ameriško vojaštvo, ki je bilo pripravljeno za vsak slučaj nereda, ni imelo nobenega posla.

Vseh volilnih okrožjih je 38 in izvoljenih je 433 delegatov.

IME PRIHODNJEGA POSOJILA

Washington, D. C. — Finančni tajnik Glass naznanja, da bo prihodnje vojno posojilo nosilo ime "posojilo zmagne in svobode". Dan za razpis kampanje še ni določen, ki pa bo spomlad.

ZIVILSKA UPRAVA STANE \$8,000,000.

Washington, D. C. — Živilska uprava je naznanila senatu, da je imela \$6,785,253 stroškov. Iz predsednikovega izrednega sklada je prišlo za kritje teh stroškov \$2,342,996. Poleg ni še za \$1,432,542 računov poravnanih.

VPRAŠANJE BODOČE AMERIŠKE ARMADE JE KONGRES ODLOŽIL.

PRIHODNJI KONGRES BO ODLOČIL O REORGANIZACIJI ARMADE.

Washington, D. C. — Zbornični vojaški osek se je na konferenci sporazumel z vojnimi tajnikom Bakerjem in generalom Marchem, šefom generalnega štaba, da se predloga za reorganizacijo armade odloži do prihodnjega zasedanja kongresa.

Mr. Baker se je strinjal s predlogom mr. Deita, odsekovskega predsednika, da se sprejme v armadni proračun določba, da sedanja organizacija armade ostane v veljavi še za eno leto.

Ta določba je posledica razprave, v kateri sta Baker in šef generalnega štaba razložila reorganizacijo armade po novem načrtu, ki določa, da regularna armada šteje 500,000 mož, ki se priglasiijo prostovoljno in služijo tri leta. Predsednik Dent je dejal, da je nemogoče kongresu sprejeti predlogo v šestih tednih. Drugi odsekovski člani so mu pritrdili in povdarjali, da predloga departmanta pokazajo, kakšna naj bo taktika glede armade in da izključuje splošno vojaško službo.

Mr. Baker je temu ugovarjal. Dejal je, da v predlogi ni nič, kar govori, kakšna naj bo organizacija armade v mirnem času, toda priznal je, da je Dentova sugestija še najboljša, dokler se položaj ne zjasni in bo mogoče o stvari obširno razpravljati v kongresu.

Generalni štab bo izdelal nadomestilno določbo, ki se vključuje vojnemu proračunu. Mogoče bo izročena moč predsedniku, da določi, kako močna bo armada. Odslek prične takoj z zasluskanjem o regularnem vojnem proračunu za armado 509,000 mož.

Vojni tajnik Baker se ni hotel izkazati, kako sodi o splošni vojaški službi. Dejal je, da ne predloži predloge o tej stvari, dokler ni mirovna konferenca končala svojega dela in je mogoče presoditi, kako velike so dolžnosti Združenih držav. Povdaril je, da je generalni štab predložil več študij, ki pa še leže na pisalni mizi.

Kasneje je skušal kongresnik Sanford izvesti nekaj natančnega o stvari od generala Marcha. General March mu je odgovoril, da je dolžnost generalnega štaba predložiti take načrte vojnemu departmantu, kadar jih zahteva. Izpovedal je, da je sedaj armada reorganizirana po predsednikovi odredbi in da bo štela 509,000 mož. Organizirana bo v dvestih divizijah, ki se dele v pet zborov. Letni stroški za tako armado znašajo \$1,185,000,000. Prostaki bodo prejeli zopet po \$15 mesečno in \$86,000,000 pojde za fortifikacije.

V armadi ostanejo razni zbori, kot na primer zbor oklopnih voznikov, letalec, motornih voznikov, razpusti se pa zbor kemičarjev.

"Naklonjeni nismo vporabi strupenega plina v vojni, dasi ravno je vseeno, na kakšen način je vojak ubit, toda plin se razgrne zaradi za vasmi in pomori žene in otroke," je dejal general March. "Noben civilizovan narod bi ga ne smel rabiti."

Šef generalnega štaba je povedal, da je "Mednarodni Rdeči križ" delal, še preden je prišlo do premirja, da se odpravi bojevanje v strupenih plini. Dodal je, da pričakuje, da mirovni kongres popolnoma prepove vporabo strupenih plinov. Dokler se to neizvrši, bodo v armadi še vedno delali poizkuse.

RUSKI SOVJET IŠČE SPORAZUMA Z AMERIKO.

Rusko vprašanje na mirovnem kongresu. "Velika petorica" se posvetuje, kaj se naj zgodi z Rusijo. Francija je za intervencijo in Wilson je proti.

Stockholm, 22. jan. — Maksim Litvinov, oficijelni zastopnik sovjetske Rusije na Švedskem, je v soboto poslal državnemu departmentu v Washington Očerinovo noto, ki se glasi, da je sovjetska vlada v Moskvi pri volji doseči sporazum z ameriško vlado. Očerin prosi ameriško vlado, da naj določi čas in prostor, kjer se snidejo sovjetski zastopniki s predstavniki Združenih držav.

Pariz, 21. jan. — Danski poslanik Seavenius, ki se je pred kratkim vrnil iz Petrograda, je bil danes zaslišan na tajni seji mirovnega kongresa. Seavenius je povedal skoraj nekaj takega kakov včeraj Nollens, prejšnji francoski poslanik v Rusiji. "Matin" je zjutraj poročal, da je Nollens na včerajšnji seji pozival "veliko petorico", da naj prične z oboroženo intervencijo v Rusiji. Francija zagovarja intervencijo in je pripravljena pomagati z denarjem, municijo in vojaštvom. Italija je tudi za intervencijo, ali povedala še ni, s čim bi ona pomagala. Japonska se bi vsekakor omejila na akcije v Sibiriji. Anglija je proti intervenciji, toda v slučaju, da pride, je pripravljena dati le omejeno pomoč v obliki Kaspijskega jezera, kjer imajo Angličani svoje interese.

O predsedniku Wilsonu se sodi, da je mnenja, da bo Rusija po kratki dobi sedanjega nereda postala demokratična republika brez vtrake intervencije. Bivši carjev minister zunanjih zadev Sazanov (kateri je v aprilu 1915 podpisal v imenu Rusije znano londonsko pogodbo z Italijo) se mudi v Parizu in je včeraj prošil ameriškega delegata Whiteja, da mu ga naj priporoči za intervju z Wilsonom. Sazanov pravi, da zastopa rusko vlado v Omsku.

ALI POVABIJO BOLJŠEVIKE NA MIROVNI KONGRES
Pariz, 21. jan. — Včeraj se je vršila tajna seja "velike petorice" in razpravljali so o ruskem vprašanju.

da izumejo najboljše maske proti strupenim plinom. Če se predsedniku dovoli, da razpolaga še nadalje z armado kot v vojnem času, tedaj se udeležiti načrt za armado, kot je v predlogi. Po tem načrtu bo pet generalnih lajtnantov, ki bodo zborni poveljniki, šef generalnega štaba pa postane general. Oficijrji v rezervi bodo lahko avanzirali do polkovnika, do sedaj so postali lahko le majorji.

Predloga pravi, da se avanzma za kapitana in višje oficirje uravnava po zmoglostih. General March je dejal, da se zmoglosti oficirja spoznajo do časa, ko postane kapitan.

"Ali ne mislite, da bi bilo pametno, da vključimo postavi trajno določbo," je vprašal kongresnik McKenzie, "da v vojnem času dobimo naše armade s splošno vojaško službo."

"Tukaj prihaja uprava," je rekel general March. "Mogoče se spominjate, da je mr. Lloyd George (britski ministrski predsednik) rekel, da v bodočnosti ni nikjer in v nobenem času naklonjen splošni vojaški službi. Ne vemo, kaj nam prinese mirovna konferenca."

General March je nadaljeval, da milica več ne eksistira in dokler ne pridejo nazaj možje, ki tvorijo staro milico, ne vedo, kakšno bo generalni adjutantje, kakšna bo prihodnost milice. Ne bilo bi čudno, če se organizira milica, dokler se milica iz Francije ne vrne domov.

nju. Uradni komunikacije, ki je bil izdan po seji, se glasi:
"Predsednik Združenih držav in ministrski predstavniki ter zunanji ministri zaveznikov držav v družbi z baronom Makinom in japonskim poslanikom v Parizu so zborovali v dvorani Quai d'Orsay od polu enajstih do dvanajstih predpoldne. M. Noulens, bivši francoski poslanik v Rusiji, ki se je pravkar vrnil iz Arhangelska, je govoril na seji in podal nekatere podrobnosti o položaju v Rusiji. Prihodnja seja se vrši v torek predpoldne in M. Seavenius, danski poslanik v Rusiji, bo podal nekatere pojasnila."

Včeraj popoldne je francoski senat priredil banket na čast predsednika Wilsonu v palači Luxembourg. Navzočih je bilo 300 gostov. Wilson je imel kratek govor, v katerem je govoril o tesnem prijateljstvu med Francijo in Ameriko.

Glede ruskega vprašanja ima mirovni kongres po zanesljivih informacijah tri načrte. Prvi načrt priporoča oboroženo intervencijo za strmolavljenje boljše vlade in sklicanje ruske ustavodajne skupščine, ki naj določi bodočo vlado. Za intervencijo bi treba najmanj pol milijona vojakov.

Drugi načrt je proti direktni oboroženi intervenciji, suggestira pa vsestransko pomoč v denarju, orožju in strelivu vsem tistim strankam, ki so v boju z boljše vladi.

Tretji načrt pa priporoča premirje z boljše vladi in da se jih povabi na mirovno konferenco. Zavezniki jim naj obljubijo pomoč v živilih, ako se odzovejo.

Prvi ali drugi načrt podpirata Francija in Italija, zadnjega pa Anglija in predsednik Wilson. Zavezniki imajo zanesljive vesti, da šteje ruska ideja armada 300,000 dobro oboroženih in v vsem opremljenih mož, ki imajo dobro plačo in dovolj živeža. Ta armada je v stanu poraziti vse oborožene sile, ki jim stoji zdaj nasproti. Zavezniki imajo na severu 20,000 ameriških, angleških in ruskih vojakov, ki do zdaj še niso mogli priti v dotiko s Čehoslovaki in njihovimi zavezniki, katerih je okrog 70,000 na sibirski fronti. Boljševička armada na sibirski fronti od Perma do Ufa šteje 117,000 mož.

Na zapadu so boljše vladi zasedli brez mnega vse Baltijske dežele, ki so jih izpraznili Nemci.

Angleški lord nima zaupanja v Jugoslavijo.

Pariz, 21. jan. — Lord Robert Cecil, bivši član angleške vlade, je dejal včeraj, da liga držav ne sme sprejeti v svoje kolo Nemčije, Bolgarske, Turčije niti novih držav na razvalinah bivše Avstro-Ogrske, dokler se ne izkažejo vredne zaupanja. Ko so ga vprašali, kaj on smatra "zaupanje", je odgovoril, da morajo omenjene države imeti trdne vlade, ki bodo proste vsake militaristične kontrole. Kar se tve novih držav v mejah nekdanje Avstrije, je rekel Cecil, da edino Čehoslovakija kaže, da je na trdnem, medtem ko so vse druge države še v neredu.

Wilson pošlje neformalnega poslanika v Berlin.

Pariz, 21. jan. — Ameriška mirovna delegacija se bavi z vprašanjem, da bi Wilson poslal neformalnega ameriškega poslanika v Berlin, žigar naloga bi bila zbirati podatke o položaju v Berlinu in na deželi. Na ta način bi bilo lažje spoznati probleme v Nemčiji z ozirom na vojno odškodnino, ki jo zahtevajo zavezniki.

IZ GLAVNEGA URADA.

IZ URADA GLAVNEGA BLA- GAJNIKA.

Na mnoga vprašanja članov, kaj je z njihovo bolniško podpo- ro, odgovarjam, da nam je in- fluensa popolnoma izpraznila sklad bolniških podpor in ne morem odposlati podpore, dokler ne pride "cash" v blagajno. Napisa- nih je blizu 800 čerkov v znesku nad \$22.000,00, vse pripravljeno za odposiljatev. Razpošljem pa jih šele, ko dobimo mesečni asse- ment od vseh ali vsaj od večine društev. Vsem članom je ali bi moralo biti dobro znano, da je bil bolniški sklad za davno v slabem stanju, "flu" nam ga je pa po- polnoma posušila. Ko bo zopet kaj evenka v bolniški skladu, bomo pa plačali. — Razume se, da se bo z akutnim stanjem bol- niškega sklada morala baviti let- na seja glavnega odbora, ki se vrši ta teden.

Toliko naznanje društvenim uradnikom in članom SNPJ sploh, da ne bo nepotrebnega vprašavanja.

Anton Terbovec,
gl. blagajnik.

V POJASNILO PRIZADETIM KROGOM.

Tiskana poslanica dr. Anton Ko- rošec, predsednika "Narodnega Veča" v Zagrebu, ki je bila uredni- štvu "Prosveti" dostavljena sko- zi tretjo osebo, je bila predložena tiskovnemu odboru S. N. P. J.

Tiskovni odbor izjavlja, da ra- de volje priobiti originalno posla- nice v "Prosveti" in da v ta namen izdelati potrebni kliseji, ne more pa priobčevati tiskanih poslanic, ki se pošljejo po ovinkih uredništvu in so dalekosežnega pomena za Jugo- slovane.

Tiskovni odbor smatra, da si je dr. Anton Korošec stekel tako ve- like zasluge za osvoboditev Jugo- slovanov izpod avstrijske avtokra- tie, da se priobči avtograf njego- ve poslanice na ameriške Jugo- slovane v ameriških jugoslovanskih listih.

Tiskovni odbor.

Američan o Jugoslova- nih in Italijanih.

(Stanley Garten je priobčil v "The New York Times" sledeči Jugoslovanom zelo naklonjen članek pod naslovom "Italy and Jugoslavs", ki ga prinašamo prevedenega v celoti.)

Boljinbolj je očitno, da itali- janske zahteve po jugoslovans- kem teritoriju temelje enostavno na podlagi takozvane milita- riščne in mornariške potrebe. Italijanska propaganda v Ame- riki — kakor dokazujejo poročila v današnjem "Times" in drugi dopisi — je v rokah italijanskih vojaških mož. Kapitan Tozzi in lajtnant Pecorini sta odprto izja- vila, da "Italija poseduje dovolj vojaške sile na suhem in morju, da lahko izvede in održi za dol- go časa okupacijo krajev, ki jih smatra potrebnimi za svoje var- stvo." To je očitna grožnja zaveznikom ravno tako, kakor Jugoslovanom. Italijani nastopa- jo proti Jugoslovanom kot proti premaganim sovražnikom in tu- di pravijo tako.

Italijanski propagatorji na- pačno prikazujejo stališče Jugo- slovanov v vojni. V začetku voj- ne so se Jugoslovani bojevali v avstrijski armadi, kakor so se bo- jevali tudi Čehoslovani iz eno- stavnega razloga, ker so bili po- daniki in so bili prisiljeni storiti, kar jim je ukazala Avstrija. Po- zneje, ko se je videlo, da bo Av- strija poražena, in ko je Italija pričela tirjati zase jugoslovanske pokrajine, so se Jugoslovani bo- jevali proti Italijanom — ne za Avstrijo, temveč za svoje koristi. Dokaz tega je v dejstvu, da so jugoslovanske divizije kmalu po kongresu zastopnikov zatiranih narodov v Avstro-Ogrski, ki se je vršil v Rimu in na katerem so I- talijani namignili jugoslovans- kim voditeljem, da ne mislijo nič slabega, trumoma prestopale na italijansko stran čim se bile ob- veščene o zborovanju v Rimu po- tom letakov, ki so jih metali I- talijanski letalci na avstrijsko fronto. Vred tega je bedasto tr- diti, da so Jugoslovani zavezni- ki Avstrije in radi tega premaga- ni sovražniki Jugoslovani so ra- vno toliko sovražniki entente, kot

so Poljaki ali Čehoslovaki, ki so se prisiljeno bojevali na strani Nemčije in Avstrije.

Jugoslovani so Slovani v juž- novzhodni Evropi, katerih dober del je stoletja tlačil Avstro-O- grski; k njim spadajo tudi Srbi in Črnogorci. Ti ljudje tvorijo pravzaprav en narod, in kakor Čehoslovaki, so tudi oni prosili zavezniške, da pripoznajo njihovo narodno edinstvo in jim dodelo teritorialno suverenost nad de- želami, v katerih prebivajo. Ju- goslovani so — kakor Čehoslova- ki — popolnoma opravičeni do pripoznanja njihove neodvisno- sti.

Italijanski agitatorji in njiho- vi pristaši nasprotujejo teritori- jalnim zahtevam Jugoslovanov in hočejo, da se velik del jugoslo- vanskega ozemlja izroči Italiji. Zdi se, da Italijani zahtevajo to iz dveh razlogov: Prvič radi te- ga, da dobe kontrolo nad Jadrans- kih morjem, ki ga potem spre- mene v italijansko morje, in dru- gič, da se izvede londonska po- godba.

Ravnatelj Italijanskega biroja za javne informacije v Zdrže- nih državah signor Bevilone piše v enem svojih člankov: "Ja- dransko morje je iz geografskega in zgodovinskega stališča ita- lijansko morje."

Bevilone pa ni podal dokazov za to svojo trditve. Namesto tega argumentira, da je vzhodno obre- žje jadranskega morja potrebno za Italijo, ker drugače ne more kontrolirati Jadrana. Težko je razumeti, zakaj mora Italija a- nektirati slovensko ozemlje zara- di militaristične in mornariške va- rnosti, ko pa ni več avstrijske nevar- nosti. Nobene potrebe za varnost ni! Koga se pa Italija boji? Od katere strani pričakuje napada? Avstrija, Nemčija in Turčija so odstranjene in lga narodov se gotovo ustanovi. Odkod torej grozi nevarnost?

Italijanski načrt aneksije jugo- slovanskih dežel in njene na- mene, da se Jadransko morje spie- meni v italijansko jezero, ima nemških obroč. V tesnem sorodu je z bivšim nemškim načrtom za aneksije baltičskih dežel, vsled česar bi Baltičsko morje imelo po- stati nemško morje.

Dalje vidimo, da je pravica sa- moodločavanja, ki je bila eden glavnih namenov vojne in katero so zavezniški pripadniki kot pravi- čni princip, direktno v nasprotju z zahtevami Italije. Italija fine- nuje jugoslovansko zemljo, kate- ro hoče anektirati, "Italijo iri- dento." Resnica pa je, da dotično ozemlje ni bilo nikdar del današ- nje Italije in vsled tega ni ita- lijansko. V Dalmaciji, o kateri pi- še Bevilone, da ima "Italijansko življenje in civilizacijo", je po zadnjem statističnem poročilu 18.028 Italijanov proti 612.669 Jugoslovanom. Na Kranjskem, katere velik del zahtevajo Ita- lijani zase, je po ravno tem po- ročilu 369 Italijanov in 490.978 Slovencev; enak položaj je na Korškem. V Istri in Goriški-Gradiški, katero Italijani tudi za- htevajo zase, je tudi velika jugo- slovanska večina.

Italijani ne morejo pobiti teh faktov, zato pa razširjajo absur- dno vest, da je Avstro-Ogrska "namenoma zasedla Jugo- slovane v te dežele v svrhu, da po- razi njihove zahteve. Vsakdo, kdor pozna zgodovino južnov- zhodne Evrope, ve, da prebivajo Jugoslovani tamkaj že stoletja. Italijani ne morejo navesti niti drobnega dokaza, da bi podprli svoje bedaste trditve. Jugoslova- ni so pričeli boj proti avstrijske- mu tlačanju že pred dvema gene- racijama in na zboru na Reki leta 1905 so se izrekli za združenje in za pravico samovlade. Avstro- ogrski državniiki so se že mnogo let pred svetovno vojno bali ju- goslovanskega boja za neodvis- nost in iz tega razloga so neusmi- ljeno zatirali to podložno ljud- stvo. Direktni povod svetovne vojne je bil umor nadvojvode Franca Ferdinanda, katerega je usmrtil Srb zaradi njegove Franca Ferdinanda protislo- vanske politike. Skrajno neum- no je torej, če italijanski agita- torji govorijo, da se Jugoslo- vani ne bojujejo zase, temveč da so le orodje Avstro-Ogrske. Ita- lijani bi radi ustvarili votle pre- dsojke proti narodu, ki se še dol- go časa bori za svobodo, in ki se zdaj upira novemu tujemu jar- mu.

Druge opora Italijanskih zah- tev je tajna londonska pogodba

iz leta 1915, s katero se pa Ita- lija sama tepe. Omenjena pogodba ne daje Italijanom nobene pravi- ce do Reke, ali Italijani kljub te- mu zahtevajo Reko, češ, da kar se tiče Reke, jih ne veže poboda, kajti ob času, ko se je sklepala londonska pogodba, so stran- ke mislile, da se ustanovi ločena hrvaška republika, ki bo imela Reka za glavno mesto. Ker so se pa Hrvatje združili z ostalimi Jugoslovani, so s tem izgubili pravico do Reke. Z drugimi besed- mi se to pravi, da se Italija drži londonske pogodbe le toliko kolikor ji koristi, a kolikor ji ne ugaia, jo zavrne.

Ali ta pogodba ne sme ovirati Jugoslovanom njihovih pravic. Oni jih niso sklepali in nihče jih ni vprašal za svet, kadar je bila v delu. Ake bomo dopu- stili mešetarstvo te vrste med veli- kimi državami glede razpola- nja s pravicami malih narodov, tedaj je bila svetovna vojna za- stonj. Razsodni državniiki že spo- znavaajo, da ljudstvo, ki po jezi- ku, narodnosti in teritoriju tvo- ri enoto, mora dobiti svojo lastno vlado, če jo zahteva.

Italijanske zahteve po ozemlju, ki je po pretečni večini prebiva- lstva jugoslovansko po seah in jeziku, spadajo po svojem me- šetarskem značaju bolj na Dunaj- ski kongres 1815. Na mirovni kon- ferenci v Versaillesu leta 1919 so anahronizem.

New York, 8. jan. 1919.
Stanley Garten.

JUGOSLOVANSKI POMOŽNI ODBOR NA DELU.

Na konferenci zastopnikov slo- venskih, hrvaških in srbskih or- ganizacij, ki se je vršila dne 12. januarja v vzhodnem hotelu La Salle, se je sklenilo delovati z vsemi močmi in sredstvi, ki so na razpolago ameriškim Jugoslova- nom, da se našemu ljudstvu v do- movini v najkrajšem času poma- ga, kajti pomanjkanje potreb- ščin je veliko. Razni Jugoslovani v Ameriki so že prejeli prošnje iz krogov v Jugoslaviji za nujno pomoč. Veliko bo lahko storil a- meriški Rdeči križ, kadar sprej- me v svojo pokroviteljstvo akci- jo za pošiljanje živih in drugih potrebščin Jugoslovanom. V New Yorku se je pred par tedni ustanovila organizacija, pri kate- ri so v ospredju nekatere bogate Američanke, ki imajo namen sto- riti potrebne korake, da se ubla- ži beda v jugoslovanskih deželah. Pri vsem tem pa morajo za odpo- moč delovati tudi ameriški Jugo- slovani, ako hočemo pridobiti za- upanje Američanov in ameriških organizacij.

Na konferenci dne 12. jan. so bile zastopane sledeče organizaci- je: Narodna Hrvatska Zajedni- ca, Slov. Nar. Pod. Jednota, Hr- vatska Zajednica Illinois, Kranj- ska Slov. Kat. Jednota, Zapadna Slovanska Zveza, Slov. Svo. Pod. Zveza, Slov. Hr. Zveza, Slov. Nar. Zveza, Sveta Družina, Srb- ski Savez Sloga, Mlada Nar. Hr. Zajednica, Z. J. Z. in D., Slove- nian Relief, slovenska postaja M. W. of A., Hrvatska Zveza na Pacifiku, Jugoslov. Pod. Zveza Sloga in več posameznikov, ki se zanimajo za to gibanje. Major Jager, ki je pred nekaj tedni pri- šel sem z Balkana, je v daljšem govoru pojasnil gospodarski in živilski položaj na Balkanu in drugih krajih Jugoslavije. (Go- vor bomo priobčili, kakor hitro nam bo dopuščal prostor. Ured.) Podal je zborovalcem nekaj na- črtov, kako bi bilo najbolje po- magati ublažiti revščino v domo- vini. Eno uspešno sredstvo bi bi- lo sledeče: Vsakdo, ki ima sorod- nike ali prijatelje v domovini, bi preskrbel zavoj obleke in hrane in ga opremil z naslovom ljudi, katerim želi poslati zaboj. Ame- riški Rdeči križ ali kakva druga organizacija bi poskrbela, da bi bili ti zaboji skupno poslani v Jugoslavijo, kjer bi se razdelili naslovljenecem. To bi bil zelo u- spešen način pomoči, kajti ljudje bi najraje poslali potrebščine svojim najbližjim in to so v pr- vi vrsti sorodniki v domovini. Pošiljatelj bi bil na ta način za- siguran, da bi potrebščine res- dosegle ljudi, katerim so name- njene. Seveda bi bilo treba skr- beti, da bi se stvari razpošiljale pod nadzorstvom kake zaupne komisije. Za izpeljavo takih na- črtov je potreben složen nastep vseh ameriških Jugoslovanov brez ozira na versko ali politično

prilprijanje posameznikov ali skupin. Pokazati moramo ameri- škimi javnostmi, da smo zmoini na- stopiti skupno v takih zadevah. Vsi prisotni so se strinjali s tem izvajanjem majorja Jagera.

Sprejet je bil predlog, da se iz- voli izvrševalni odbor devetih članov, v katerem naj ima vsaka narodnost tri zastopnike. Izvolje- ni so bili za Slovence: Major Francis Jager, Vincenc Canjkar in Walter Predovich; za Hrvate: Dr. A. Biankini, Ivan Zagar, in Peter Mladineo; za Srbe: Glisa Rapaich, Luka Grkovieh in Ivan Palandacih. Izmed teh je bil iz- voljen Francis Jager predsedni- kom in Walter Predovich tajni- kom Jugoslovanskega pomožne- ga odbora (Jugoslav Relief). Predno bo odbor prišel z natanč- nejšem načrtom pred javnost, mora urediti sledeče stvari:

1. Način nabiranja in pošilja- nje nabranega blaga v New York.

2. Prevažanje živih in obleke iz New Yorka v Trst, Reko in e- ventuelno v druga pristanišča ob jugoslovanskem obrežju.

3. Prihobitev amer. Rdečega križa za sodelovanje ter spora- zum za akcijo med ameriško in jugoslovansko vlado.

4. Način razdelitve obleke in hrane prebivalstvu v Jugoslaviji.

Ko bodo vse te točke rešene v zadovoljstvo naše stvari, bo od- bor obvestil vse prizadete kroge ptoim jugoslovanske in dru- gega ameriškega časopisja. Do- ločili se bodo gotovi dnevi, napri- mer teden dni, v katerem bo vsa- kdo lahko pripravil zavoj oble- ke in živih ter ga odposlal na do- ločeno mesto za pošiljatev svoje- cem v Jugoslavijo. Naši ameri- škii prijatelji nam bodo pomagali v tej akciji s prispevanjem večje množine živih, obleke in finanč- nih sredstev. Ako se s tem načr- tom strinjate, ga nam boste po- magali uresničiti v dobrobit na- šega trpečega ljudstva v Jugo- slaviji.

Publikacijski odbor Jugoslov. Pom. Odbora.

PREISKAVA O STRUPENEM PLINSKEM VALU ODREDNA.

Chicago, Ill. — Občinski sveto- valec John Toman je predložil ob- činskemu svetu rezolucijo, ki od- ređuje preiskavo o plinskem valu, o katerem smo že poročali, da se je v soboto zvečer razgrnil prek lawndalskega okraja, kakor da je sovražnik napadel mesto s stru- penimi plini. Rezolucija je bila spre- jeta.

Občinski svetovalec Toman je dobro posvetil Insullu, predsedni- ku plinske družbe, ko je dejal: "Samuel Insull je rekel, da plin ni nevaren in da le šegeta v grlu. Plinarno lahko premosti v bližino, kjer stanuje in se lahko šegeta do smrti. Toda mi nočemo take ne- marnosti tam, kjer prebivamo. "V nedeljo sva jaz in mestni plinski superintendent šla k pli- narni, da pronajdeva, kaj je, toda dovolili nama niso vstopa.

BANKA HOČE DENAR.

Huntington, Ind. — Huntington County banka je vložila tožbo, da se ji vrne \$43.000, ki so jih okra- ji Huntington, Wells, Whitley in Allen potrošili pri gradnji kanala, tvorečega zvezo z Little Riverjem. Banka trdi v svoji vlogi, da je de- nar posodila stavbinski tvrdki, da je znjnim izplačala delave. Sodnijs- ka pozivnica huntingtonskega ok- rajnega sodišča naroča blagin- ku okraja Allen, da izroči \$45.000, ki so bili iztirjani kot izreden da- vek od davkoplačevalcev.

SEZNAM

ubitih, ranjenih in izgubljenih ju- goslovanskih vojakov v ameriški armadi.

V januarjskih uradnih seznamih, ki jih je objavil vojni department v Washingtonu, so sledeča imena:

Fred Knezevič, Globe, Arizona umrl vsled rane.
Viljem Mazanee, Louisiana, Mo., te-ško ranjen.
Josip Lobovič, New York, N. Y., teško ranjen.
Fr. Zapalec, Richmond, Tex., ranjen.
Jurij Orlic, Chicago, Ill., ranjen.
Teodor Stanic, Milwaukee, Wiscon- sin, ranjen.
John Milic, (brez naslova) ranjen.
Ilija Popović, Indiana Harbor, Ind., ranjen.
A. Jereb, Chicago, Ill., ranjen.
Albert Sipek, Chicago, Ill., ranjen.
Juraj Milic, Kniner, Minn., ranjen.
Ed. Skopce, New York, N. Y., ranjen.
Josip Skarda, Ontario, Wis., lahko ranjen.
John Benedik, Pittsburgh, Pa., ranjen.
Rud. Rolič, Dalmacija, lahko ranjen.

Peter Luka, West Pullman, Ill., te-ško ranjen.
Henry Lumaček, Chicago, Ill., ranjen.
Mike Copic, Bingham Canyon, Utah, teško ranjen.
Geo Janković, Butte, Mont., ranjen.
John Maček, Wilkesbarre, Pa., ranjen.
Kristo Kupec, Reka, Črna Gora, ta-ško ranjen.
Paul Krize, Ely, Minn., ranjen.
Peter Novak, Olyphant, Pa., lahko ranjen.
Andrija Milenčič, Naugatuck, W. Va. izgubljen.
J. Bernik, Hantsburg, Ohio, umrl vsled rane.
Jakob Pavlovič, Blockton, Ala., umrl vsled bolezni.
A. Stanic, Sheboygan, Wis., umrl za rano.
Nick Laković, Chicago, Illinois, ranjen.
A. Danilović, Wernville, Pa., ranjen.
Jos. Marković, Larimore, N. Dakota, ranjen.
Geo. Bostic, S. C., lahko ranjen.
Mike Andrejković, Sykeville, Pa., izgubljen.
Geo. Sirovatka, Chicago, Ill., teško ranjen.
Rade Boković, Cle Elum, Washing- ton, teško ranjen.
John Starosta, Plymouth, Pa., ranjen.
Savo Vučetič, Ontario Canada, ranjen.
B. Karković, New York, N. Y., te-ško ranjen.
John Džamjanović, Leadville, Colo., ranjen.

Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah

Kašelj
najtebo pri otrocih ali odraslih, se ne sme nikdar zanemariti! Kašelj je znak prehlajenja in ga je treba takoj lediti. Nikoli vam ne bo žal vzeti

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balsam za Pljuča), ki je zelo prijetno zdravilo proti kašlju, prehladu, bodcu, hripavosti in ka- dar v grlu boli. Zelo priporočljivo je za novorojenčke, otroke in odras- le. Cena 25 in 50 centov v vseh lekarnah.

Severov Almanah za Slovence za leto 1919 je gotov in pripravljen za razpečanje v vseh lekarnah ali po naravnost od

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjajo s njeni- mi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebšči- ne po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Hermine, Pa.

Rojaki pozor!

Cenjenim rojakom se naznanja, da se je ustanovila družba THE AMERICAN AMUSEMENT & THEATRE CO, INC. z glavnico \$100,00 z namenom, da nabavi kar več mogoče gledališč. Načrti so že izdelani kje se bode vzelo 10 gledališč v letu 1919, od kate- rih se sedaj že lastuje dva in i- mamo dva pod arom. Za vse te stvari je pa potrebno veliko de- narja. Družba sedaj nudi napro- daj svoje delnice po zelo nizki ceni \$1.00 vsaka. Dobiček je pre- računjen, da bi mogel doseči do 40% v letu 1919. Pišite po na- tanejšnja pojasnila na naslov: — Mr. John Bahorich, 129 Bake- well Bldg., Pittsburgh, Pa.

Vrednostna ura le \$9.75

Še nikdar nisi imel take priložnosti in je nikoli več ne boš imel, kakor se ti danes tu ponuja. Čitaj, misli in se čudi, pa na- roči takoj tudi, ker tega oglasa ne bo več v listu. To krasno patriotično uro dobiš skoro zastonj. Samo pogledal je boš, pa se ti bolj dopade kot katera \$50.00 vredna ura in boš bolj z njo zadovoljen. Ta ura ima 21 kamenov in kolesovje je trdnjeje ter drži točnejši čas kot druge ure, zato je posebno fina za one, ki mo- rajo biti pri poslu točni. Kaselje in ko- lesje je garantirano za 20 let gold filled na, katerim je vrezan lep American Eagle. Ta ura je vredna najmanj \$30.00, a da se z ljudstvom seznanimo, jo damo zdaj za \$9.75 za kratko dobo. Nikjer na svetu ne dobite take ure za tako ceno. Vsak bi moral imeti eno, ker potem ima dobro uro celo življenje. Ta ura je taka kot tu povedamo, če ne boš zadovoljen vrnemo denar. Teh ur ne dobiš nikjer le pri nas. Pošuri se, pošli po njo takoj, ter cena bo šla gor kmalu. Zastonj. Kdor izreže ta oglaš in ga pošlje nam z naročilom, bo dobil lepo gold filled verižico, scarf pin in tie clasp. Ne pošlji denarja vnaprej. Pošlji z naročilom le \$1.00, ostalo bo plačal ko pride ura in darila na tvoj dom. Piši na sledeči naslov takoj:

EUROPEAN WATCH CO., 1418 W. Division St., Dept E. F. CHICAGO, ILL.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjam ža- lostno vest vsem znancem in pri- jateljem, da mi je neizprosna smrt vzela brata

FRANK FLORJANOČA.

Pokojni se je ponesrečil v rud- niku Baltic dne 3. januarja 1919. Pokopan je bil dne 5. januarja na katoliškem pokopališču na South Range, Mich. Pokojni je bil zvest član in agitator na društvenem polju, za izobrazbo in čitanje časopisov in bil je tudi zelo priljubljen v ti naši okolici. Najlepša hvala vsem, ki so bili ob času nesreče, kakor ves čas v po- moč in tolažbo in se tudi vdele- žili pogreba. Posebno se zahvalim družini John Lampeta za krasni venee in njih pomoč, ko je bil ravno pri njih na hrani mnogo let. Lepa hvala tudi fantom, kjer so bili skupno na stanovanju, za njih krasni darovani venee v znak prijateljstva in v zadnji spomin. Hvala Math Čebašku in njegovi družini za vso storjeno pomoč, katero ste mi nudili ob ti kritični uri. Prisrčna hvala čla- nom društva Sv. Matije za daro- vane venee in za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu za njih slo- vo v zadnji spomin. Hvalatudi družini Jerovšek iz Trimountain, Mich., za vso njih žrtvovano po- moč. Vsem skupno lepa hvala! Tebi moj nepozabni brat pa naj bode lahka svobodna ameriška zemlja. Žalujoci brat Joseph Florjanič, Trimountain, Mich.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim srcem naznanjam vsem znancem in prijateljem vest, da nam je preminul naš ljubljeni sinček

ŠTEFAN DUGARO

dne 7. januarja, 1919 ob 3 uri po- poldne v starosti treh let in de- set mesecev. V teku ene ure bil je zdrav in mrtev, prijel ga je krč in vsaka zdravniška pomoč bila je zamanj. Lepo se zahvalim v imenu moje soproge, katera bo- leha v postelji že šest tednov vsem, kateri ste nam kaj poma- gali v uri žalosti in nesreče. Po- sebno se zahvalim Gospej Ange- lini Podoreček za pomoč in kras- ne cvetlice. Hvala družini Joe in Terezija Bordon za trud in krasni venee v zadnji pozdrav našim sinčku. Lepa hvala čla- nom društva "Kras" štev. 156, SNPJ, ki so se udeležili pogre- ba. Torej hvala vsem skupno. Te- bi naš nepozabni sinček želimo: spavaj mirno v hladni ameriški zemlji. Žalujoci ostali: Štefan in Marija Dugaro, stariši. Andrej in Joseph, brata in Mary sestra. V Muddy, Ill.

POZOR KROJAČI!

Dobro izurjeni krojač, kakor tudi v kroju, dobi lahko takoj stalno delo, plača je \$35.00 na te- den. Oglasite se pri: Tony Fortu- na, krojač, 67 Iron Street, Johns- town, Pa.

Ameriške vesti.

SEDEM KAZNENCEV SE JE POSLOVILO PO FRAN. OSKO.

Jackson, Mich. — Sedem kaznencev je izkopal prekop pod zidovjem jetnišnice in se je poslovilo brez slovesa pri jetničarju. Dva kaznenca sta bila prijeta in se nista dolgo veselila prostosti, drugi pa živjajo prostost.

NORVEŠKA PROTESTIRA.

Washington, D. C. — Norveška vlada je protestirala pri državnem departmentu proti Jonesovemu zakonu, po katerem lahko deportirajo norveške deklarante, ki so umaknili svoje prošnje za državljanstvo, da jim ni bilo treba vstopiti v armado.

BANDIT ELEKTRODUCIRAN.

Bellefonte, Pa. — Tukaj so elektroducirali v ječi Samuel Barcons, alias Sam Betza, ki je dne 4. maja 1917 oropal prvo norveško banko v Castle Shannon in ustrelil blaginjaka D. H. McLeana in Frank Erba. Šest minut kasneje, ko je sedel na električni stol, ga je zdravnik proglasil mrtvim.

DEČEK PADEL V VRELO MAST.

Bedford, Ind. — Mrs. Hale je pomagala sosedinji topiti slanino. S sabo je vzela svojega sedemletnega sinčka Clifforda, ki se je pri igri spodtaknil in padel v kotel z vrelo mastjo. Dasiravno je bila pomoč takoj na mestu, je deček zadobil tako težke opekline, da jim najbrž podleže.

PREDRZEN ROP.

Chicago, Ill. — Na domu mrs. T. Myzakove, stanujoče na Austini cesti, št. 1158, je zapel hišni zvonec. Myzakova je hitela odprati in vstopila sta dva zlikovca, ki sta se predstavila kot vladna uradnika. Dejala sta, da jo imata izprašati. Eden jo je izpraševal, drugi je pa pregledal dom, če ni nič nevarnega v njem. Ko se je zlikovec vrnil, sta dejala, da jo morata aretirati. Naročila sta, da se obleče, onadva sta pa šla po "voz".

Še preden se je Myzakova preoblekla, je pogrešila \$30 v zlatu, \$180 v denarju in poštne hranilne znamke. Navihanca sta ji vzela \$1.350. Myzakova je hitela na ulico, toda neznanec ni bilo nikjer videti.

SKRAJNA SIROVOST.

Hillsboro, Tex. — Drhal je vzela s silo iz ječe zamorca Bragg Williama, obsojenega na smrt, ker je umoril mrs. G. Wells in njenega otroka v Itasci, in ga sežgala.

Njegov advokat je vložil priziv proti obsodbi. To je drhal tako razkačilo, da je posekala telefonski drog in z njim vlomila jetniška vrata. Stražniki so se trudili da odženejo drhal, toda zaman, kajti premoč drhali je bila prevelika. Drhal je zamorca odgnala na javni štirikot in ga privezala k drogu. Kroginkrog je nanosila prazne sode, zaboje in drugo kurivo. Ko je bila grmada dosti velika, je podtaknila ogenj.

KRITIČARJEM JE ZDAJ ZAVEZAN JEZIK.

Washington, D. C. — Ko se je izvedelo, da odpotuje predsednik k mirovni konferenci, so kritičarji, ki niso zadovoljni z nobeno stvarjo, prihajali v vsakovrstnim pomisleki na dan, da preprečijo odhod predsednika Wilsona v Evropo. Ameriško ljudstvo je bilo drugega mnenja in vsakega bi zadelo jezica ameriškega ljudstva, ki bi skušal resno zadržati odpotovanje mr. Wilsona k mirovni konferenci. Ljudstvo je zaupalo predsedniku, da vstopi za 14 mirovnih točk, ki jih je objavil pred enim letom v svoji adresi na kongres, in zato se je tudi strinjalo, da gre v Evropo in se udeleži mirovne konference.

Predsednik je odpotoval in je zunaj Združenih držav že 6 tednov, tako da imajo tudi tisti kritičarji priliko, ki so prerokovali razne reči, da se prepričajo, da se njih prerokovanja niso spopolnila. Vse teče gladko, kakor da bi bil predsednik doma v Washingtonu.

Predsednik opravlja državne posle iz tujine in je v temi zvezi z Washingtonom po podmorskem kablju. Kongres zboruje od drugega decembra in je sprejel dvanajst predlog. Predsednik ni do sedaj še obvestil državnega departmanta,

da katere predloge ne bo podpiral, ampak je za neko predlogo, ki je bila zelo nujna, prišel glas v javnost, da je podpisana.

Odkar je predsednik v Evropi, je pomislil tudi nekatere osebe. Justični departmet je izvedel tudi da pomisličenja, kakor da biva predsednik v Washingtonu.

Dejstva govore, da državno kolesje ni zastalo za en trenotek, dasiravno je predsednik na mirovni konferenci. To je najboljši odgovor kritičarjem, ki so nasprotovali njegovemu odpotovanju v Evropo.

NA ŽELEZNISKEM KRIŽIŠČU.

Hammond, Ill. — Aloman Maldovan se je vračal s svojo družino v avtomobilu iz Chicaga domov. Ko je privozil do križišča Indiana Harbor Belt železnice, so bile zahtevne odprte in pogal je avtomobil prek križišča. V tem trenotku je pa lokomotiva porinila nazaj tovorni vlak in zadnji voz je udaril v avtomobil. Rini ga je do 200 čevljev nazaj in vrgel v stran. Maldovan in njegova petletna hčerka Ana sta zadobila poškodbe, njegova soproga in trilet na hčerka Helena sta pa bili na mestu ubiti.

25.000 OSEB JE POSTALO ŽRTEV INFLUENCE IN PLJUČNIČE V ILLINOISU.

Springfield, Ill. — V decembru je prejel državni zdravstveni urad poročilo, da je v tem mesecu obolelo na prenesljivih boleznih 49.887 oseb, od katerih jih je 46.913 obolelo za influenco in pljučnico, ali nad devetdeset odstotkov.

Do sredi januarja je umrlo za influenco in pljučnico 25.000 oseb. Influenca se ni ponehala. V Chicagu je na pr. v ponedeljek obolelo za influenco 262 oseb, za pljučnico pa 152. Ravnotako prihajajo poročila iz drugih mest in naselbin, da ta morila še vedno razsaja, toda ne nastopa tako silno kot v oktobru in novembru minolega leta.

ARMOUR IN SWIFT V GLAVNEM MESTU.

Washington, D. C. — Mesarska magnata Armour in Swift imata danes nastopiti pred senatnim odsekom proti predlogi zvezne obrtne komisije, ki postavlja sredstva, s katerimi mesarji monopolizirajo obrt, pod državno kontrolo.

Zaslišan je bil James S. Agar iz Chicaga, "neodvisen" mesar, ki je nastopil proti predlogi. Dejal je, da njegova kompanija lahko dobi vozove, opremljene z ledenicami, dasiravno jih družba ne lastuje.

POMOŽNA LADJA ZA ARMENIJO JE ODPLULA.

New York, N. Y. — Parnik "Mercurius" je odplul proti Mali Aziji naložen z živili, zdravili in obleko za Armence in Sirce. Blago na parniku je vredno \$1.250.000. Plačano je bilo iz sklada \$4.000.000, ki je bil nabran za pomožno akcijo v Armeniji in Siriji. Parnik "Western Bell", na katerem je za \$1.461.000 moke, je že tudi zapustil pristanišče. V kratkem se napoti proti Mali Aziji parnik "Pensacola", na katerega vkrecajo blago v vrednosti \$1.500.000 do \$2.000.000.

KOMPANIJA NI ZADOVOLJNA Z RAZSODBO NAJVIŠJEGA SODIŠČA.

Denver, Colo. — Ljudstvo plačuje šest centov za vožnjo na cestni železnici, toda kompanija ni zadovoljna s to voznino, dasiravno je že povišana za en cent. Kompanija trdi, da ne more izhajati, če pasazirji ne bodo še posebej plaševali prestopnih listkov.

Ljudstvo pa pravi, da je sploh dvomljiva reč, če je bila voznina od pet na šest centov povišana legalno, ker nima nihče drugi pravice povišati voznino po obstoječi državni ustavi, kot ljudstvo. Najvišje sodišče je s svojo razsodbo razveljavilo voznino po sedem centov. Prvo je dovolila državna komisija za javne potrebe, drugo pa mestni svet. Po ljudskem prepričanju nima družba vsled razsodbe najvišjega sodišča pravice zahtevati več od pasazirjev kot po pet centov.

Vsled razsodbe najvišjega sodišča si je družba pridržala pravico, da zniža voznino od sedem na šest centov in da ne pobira posebnih pristojbin od prestopnih listkov.

Ljudsko mnenje ne soglaša z akcijo družbe.

VERME.

Chicago in okolica: V petek oblačno, nestalno in gorko. Južni in južnozapadni vetrovi. Solnce izhaja ob 7:12, zahaja ob 4:51.

9. FEBRUAR SPOMINSKI DAN ZA ROOSEVELTA.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je brzojavno sporočil tajniku Tumultyju, da potrdi obdržanje shodov dne 9. februarja v spomin Rooseveltu in da se tudi v kongresu obdržava tega dne spominska slavnost.

ČLOVEŠKI ROD SE NE BO IZUMRL.

Friest River, Idaho. — Mrs. F. R. Ropp je dobila enajsto dete, da si je stara šele 30 let. Od vseh otrok jih živi devet in najstarejši šteje 14 let. Mati je zdrava in čvrsta. Družina ima svojo farmo med tukajšnjim mestom in Priest Lakom.

ZA \$10.000 ŽGANJA KONFISICIONEGA.

Denver, Colo. — Tukaj so konfiscirali za \$10.000 žganja, ki sta ga importirala italijanska trgovca Peter in Tony Bruno kot "oljinsko olje".

Brata so seveda aretirali in obtožili, da sta prelomila državno in zvezno prohibicijsko postavbo.

Policija pravi, da je bilo v šestnajstih zabojih iz kositra na vrhu oljinskega olja, od zdolaj pa žganje. Ko sta detektiva Klein in Schneider našla v prvem zaboju žganje, sta pregledala še druge zaboje in v vseh odkrila žganje.

Vesti iz stare domovine.

JUG. CAS. URAD, WASHINGTON, D. C.
Zapiski med Adlerjevim govorom.

Pod tem naslovom piše ljubljanski "Slovenec" 7. oktobra v poročilu o seji državnega zbora dne 3. oktobra:

Pet ur se traja danes seja, pa je končal šele tretji govornik Dazinski. Zenker, Adler in Dazinski so govorili približno po enako dolgo. Govor Dazinskega velja v zbornici za dogodek dneva. Visoki, suhi, sivolasi mož, kot prerok po obličju, govori vedno prosto, udarja z mečem govora brez pardona in zadene, za deva. Ni ga, ki bi mu tvegaval. Velik krog ga poslušava vedno, a nikdo ne odide pred koncem poldrugo uro trajajočega govora. Adler ni govoril še dalj časa. Mož je bil bolan, redko ga je bilo videti v zbornici. Danes se je raznesla vest, da govori Adler. Vse stranke so bile zastopane okrog govorniške tribune, ko je nastopil mali mož, sključen, s suhim, nekoliko trdnim obrazom in dolgi lasmi. Kakšen je bil pred vojno, ne vem. Sedaj leži na njegovi osebi sled težke preteklosti; spoštovanje pred trpljenjem tega očeta in politika se kaže že na zunaj v svečani tihoti, kadar prične govoriti. Ista tihoti med govorom. Vse visi na njegovih besedah, a nikdo ne moti poslušalcev s ploski in medklci. On ne napada nikogar, čeprav se navadno silno loči od načina predgovornikov. Kot nekak oče je, ki sme reči marsikaj, ker ga priznava na tihem kot avtoriteto. Iz njegovega govora naj zapišemo nekatere nali:

1. Stara Avstrija je umrla. Veliko grozot je rodila ta vojna, a največja grozota bi bila ta, če bi se bila v tej vojni stara Avstrija ohranila v stari obliki. Nikdar nismo politike uravnavali na podlagi dogodkov na bojišču, zato tudi danes ne molimo vseh štirih od sebe. Zadnji Hussarek govori bi nam bil lep donel, če bi ga slišali pred desetimi leti. Sedaj pa jemlje pomen prepričanje, da ga je rodil in izsilil strah pred bajoneti — pa seveda nemškimi. A rekrutacije ne pomagajo nič, mi glejmo, kaj nam je danes storiti.

2. Mi hočemo mir. Mi smo bili — naj govorim milo — od usode določeni, da smo vrgli zažgalno plamenico v Evropo. Mi moramo tudi storiti pokoro, če hočemo škodo popraviti. Naš zločin nad Srbijo ne obstoji le v tem, da smo prišli vojno. Tudi med okupacijo so se zgodile stvari, o katerih bi vedel prav vsak povedati. Nismo med njimi gospodarili tako, da bi si bili pridobili njih naklonjenost in jim dokažali, da je pod Habsburški boljše kot pod njihovo dinastijo. Mir nas bo veljal žrtve, a neprimerno manjše žrtve kot nam jih je bila naložila dosedanja vojna doba. Imamo pa voliti le med žrtvami za mir in med žrtvami za vojno. Odločimo se za prvo — drugega nam itak tudi ne preostaja.

3. Če je vsaka izdaja sramotna, se mora to zanikati pri veleizdaji. To ne more nikdo izvršiti v osebnem interesu.

4. Človek se sramuje te Avstrije in njenih Nemcev. Mi poginjamo na zablodi, da je naša bloda, vladati nad drugimi.

5. Varujmo se, da bi napravili še kdaj usodno napako naše vlade, da je izigravala Srbe proti Hrvatim in obratno. Mažarom bi bilo to morebiti prav. A Mažari so zaostali za razvojem časa. Oni ne vidijo preko mej Ograke. Najmanj pa moramo zahtevati, da se v notranje razmere avstrijskih narodov ne vtika kak Tisza. Temu človeku bi ne zaupal najmanjši reči za najkrajši čas. V kolikor zamore posameznik biti kriv velikih dogodkov — kot veste vsi, je to na dobri in na slabi strani le v omejenem obsegu mogoče — je Tisza eden izmed tistih, ki so najbolj obteženi s krivdo na preliti krvi. Od ureditve jugoslovanskega vprašanja pa zavil mir v državi in mir v Evropi.

6. Preičimo, ali še hočemo imeti avstrijski narodi med seboj — kot popolnoma enakopravni in neodvisni seveda — kaj skupnega in v čem naj to obstoji.

Prepričan sem, da bo potreba, da ohranimo nekatere zveze. V začetku nam bo težko, vvesti se skupaj k posvetovalni mizi. Prišel pa bo tudi čas enotnosti in solidarnosti, ker nas ne bo vezala nikaka sila, ampak bomo imeli skupne stvari samo na podlagi dogovora.

Najlepši spomin.

Bili so časi, ko ni znal ljudstvo ne čitati ne pisati. Zbirali so se možje ob večerih in pripovedovali mladini, kako je bilo tedaj, ko so bili oni mladi.

Človek se včasih rad vtaplja v pretekle spomine, misli na različne dogodke. Mnogo ostane v glavi, mnogo izgine iz spomina.

Mi živimo danes v naši novi domovini. Mnogo naših rojakov pojde preko oceana takoj, ko se uredi razmere. Nesli bodo seboj mogočne dolarje in načrte, kako si bodo uredili življenje tam. Toda denar pojde, načrti se premijajo. In vendar bi človek imel rad nekaj, kar bi ga spominjalo na svoje življenje v novi domovini.

A tudi tisti, ki ostanejo tukaj, se kaj radi spominjajo preteklih časov.

Danes, ko živimo v dobi napredka, ni treba nikomur čakati na stare moke, ki bi pripovedovali o preteklosti. Ni treba loviti iz spomina, kako je bilo tedaj in kako je danes.

Če želite imeti res nekaj, kar vas bo živo spominjalo na preteklo dobo, kar vam utegne mnogo koristiti v vsakdanjem življenju, se naročite na Čas.

Lansko leto smo tiskali nekaj sto iztisov več prve številke, a pošla nam je že drugi mesec. Da ne bomo zopet prekratki, smo jo tiskali letos toliko več, da bomo za dobo enega meseca lahko postregli vsem, ki se naroče.

Dasj je danes vse dražje, dasi so skoro vsi listi povišali svoje naročnine, je ostal Čas pri svoji stari ceni. In ne samo to. List smo povečali od 32 strani na 40, tako da ima s platnicami vred 44 strani.

Za malenkostno ceno dveh dolarjev prejmete vsak mesec knjigo 44 strani vse leto. Na konci leta dajte vezat, in imeli boste najlepši spomin in najzanesljivejšo pričo o preteklosti.

Najlepše povesti, pesmi, razprave, zdravniški nasveti, splošna izobrazba — vse to najdete v Času.

Če se niste naročili, ne pozabite takoj poslati naročnino in jamčimo vam, da vam ne bo žal. Kdor bi ne bil zadovoljen s listom, mu drage volje vrnemo, kar je plačal.

To je menda dovolj. Janusrska številka prinaša postavim med drugim krasno povest iz življenja ameriških Slovencev, ki je najlepše delo te vrste, kar jih je bilo kdaj spisanih.

Ne odlašajte, kajti pretečeno leto je bilo mnogim žal, da niso mogli dobiti začetnih števil Časa in so tako imeli nepopolen letnik.

Naročnine pošljite na Čas, 2711 S. Millard Ave, Chicaga, Ill. — za vse leto dva dolarja, za pol leta en dolar.

Frank Kerže, urednik.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inštop. 17. junija 1907 v dr. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODESK.

PREDSEDNIK: Vincenc Canjar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicaga, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hraat, Box 140, Cannsburg, Pa.
TAJNIK: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicaga, Ill.
TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDELKA: Paul Berger, 2657-59 So. Lawndale av., Chicaga, Ill.
BLAGAJNIK: Anton J. Terbevo, Box 1, Cicero, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicaga, Ill.

POROTNI ODESK.

Jože Ambrožič, predsednik, Box 251, Cannsburg, Pa.
John Underwood, 406 May St., Springfield, Ill.
Martin Zelanikar, Box 276, Barborton, Ohio.
Jos. Radišek, Box 432, Smithton, Pa.
Frank Semrah, 2800 Frosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODESK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 So. Lawndale av., Chicaga, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Pleterski, Box 436, Bridgeville, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Gross, Kane, za jugoslap.
Leo Kuhar, Box 246, Gilbert, Minn., za severoslap.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 14815 Hale Ave., Collinwood, Ohio.
Jože Ambrožič, 418 Pierce St., Eveleth, Minn.
Jos. Kalan, 6101 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Canjar, Jože Ambrožič in Matt Petrovič.

ZDRUŽITVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Alst, 2124 So. Crawford Ave., Chicaga, Ill.
John Trebil, Jos. Shub.
Joško Oves, Mary Udočič.

VRHOVNI ZDRAVNIK: (še ni izvoljen).
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jože Zvertnik.

POZOR! — Vse donarne politizacije in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošiljajo na naslovi: John Verderbar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicaga, Ill.
Vse zadeve bolniške podpore naj se pošiljajo Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v gl. uradu.
Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgornji.
Vsi prijavljani na gl. porotni odesk se naj pošiljajo na naslovi: Jože Ambrožič, Box 257, Cannsburg, Pa.
Vse pritožbe proti uredništvu glasila se naj pošiljajo predsedniku tiskovnega odbora Vincenc Canjarju.
Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, aglosti, naračnina in sploh vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošiljajo na naslovi: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicaga, Ill.

IBOŠE SE SLUŽKINJO.

V službo se sprejme Slovenka, katera bi hotela opravljati hišna dela in skrbeti za tri otroke, ter skrbeti za vse gospodinjstvo v hiši. Plača po dogovoru. Na starost se ne ozira. Pridite osebno ali pa piškite za vse nadaljnje informacije na moj naslov: John Srebrnack, P. O. Box 146 Claridge, Pa.

POTREBUJEMO ŽENSKO

živile slamatnih ženskih klobukov. Dobro delo. Dela se deset ur dnevno. Najvišja plača. Pridite takoj.

LIPPERT-GREEN CO.,

1038 West Huron street, blizu Milwaukee ave., CHICAGO, ILL.

RADA BI IZVEDELA

za mojo prijateljico Johanno Cilišek; pred tremi leti je bivala v Monogahela City, Pa., in od tam je šla stran ter sedaj pa ne vem, kje se nahaja. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njen naslov, da mi ga naznani, ali pa ako bo sama čitala ta oglas naj se mi prijavi na moj naslov: Alojzija Hochkraut, P. O. Box 28, Manifold, Pa.

DR. JOS. V. GRAHEK

edini slovenski zdravnik in ranocelnik v Pennsylvaniji. Zdravi vse otroče, ženske in moške bolezni. Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar 2388 843 E. Ohio Street, N.S.PITTSBURGH, PA.

Cenjeni rojaki pozor!

Cenjenim rojakom naznanjamo, da mi kupujemo vse Liberty Bonde ter jih plačujemo v gotovnem denarju po dnevnem KURZU (njih vrednosti). Rojaki, katerim je nemogoče priti osebno v naš urad, naj pošljejo svoje BONDE v priporočenem pismu (registriranem), ker na drug način mi nismo odgovorni v slučaju izgube po pošti ali drugi pošiljatelj. Pošljite na naslov: Mr. John Bahorich, 129 Bakerswell Bldg., Pittsburgh, Pa.

NAPRODAJ JE

trisočna hiša in stavbišče (lota 60x140 čevljev), spredaj in zadaj je porč, dobra pitna voda in druge ugodnosti. Hiša je bila zgrajena oktobra meseca, 1917, zelo ugodna prilika za družino, ki bi se želela naseliti tukaj v Clay Deal Town, poleg Clinton, Indiana. Tu so štirje premogorovi in je zelo prijazen kraj. Proda se vsled bolezni, in če kdo želi kupiti dobi po zelo nizki ceni. Katerega veselji naj pride osebno ali naj piše na moj naslov: Mantja Lombard, R. R. 2, Box 159, Clinton, Indiana.

Trgovci z vsakovrstno slatinno se priporoča vsem slovenskim rojakom dobra in točna posrednica. Pišite v vašem jeziku. Naslov je:

M. POGORELC,

7 W. Madison St., Room 605 CHICAGO, ILL.

Kašel, Prehlad, Influenca.

Oče Mollinger se je bavil s temi boleznimi še v letu 1891. Njegovi predpisi so velike vrednosti še danes. To je čisto navadno zdravilo katero deluje

in se upošteva pri vseh ljudeh.

Očeta Mollingerja 18 navadnih zdravilnih predpisov knjige dokazujejo tisoče bolehaložečih še v devetdesetem letu za influenco.

Ob prvem znamenju prehlada je on svetoval bolnikom naj se poslužijo njegovih zdravil, proti kašlju, prehladu in influenci.

Rekel je predno ležate v postelji zvečer vzemite eno malo žličko polno mojega petnajst letiškega vrtnega čaja, denite ga v vrelo vodo in to popijte predno ležate v postelji. Ta goril čaj vam pomaga, da mnogo lažje dihalo od žene preč vse strupe in mrazice.

Očeta Mollingerjevo zdravilo proti kašlju, prehladu in influenci se pošlje na vse kraje po pošti za \$1.10. Njegov slovit želiščni čaj \$1.10. Skupno popolno zdravilo pa stane le \$2.20. Naročite še danes.

MOLLINGER MEDICINE CO.

24 Mollinger Building 14 East Park Way (N. S.) Pittsburgh, Pa.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (Januar 31-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

Slepci!

Kazimirjeva "ne-Sloga" piše, da Kristan in Krže (Lenin in Trockij!) zbirata milijondolarski sklad zato, da pojdeta v Jugoslavijo, kjer bosta porabila denar za svojo propagando, za boljševizem.

Na drugi strani omenjenega lista je pa poročilo, posneto iz starokrajskih listov, v katerem je opisana manifestacija v Ljubljani dne 5. novembra m. l., ko so praznovali rojstvo Jugoslavije. Opisane je dolge sprevode po ulicah in naštevajo se dolge vrste organizacij, ki so korakale v sprevodu in nato stoji v poročilu dobesedno tole:

"Njim sledi (namreč četam Orlov in Sokolov) socialno demokratične strokovne organizacije s štirimi rdečimi zastavami. Pred njimi je slika voditelja slovenskih socialistov pisatelja Etibina Kristana, ki se je preselil v svobodno Ameriko pristiljen že pred vojno. Za njimi korakajo poštni uradniki in uradnice v uniformah in brez uniform. Njihova vrsta je nepregledna. Spreved zaključijo naše križnisko-socialne organizacije z zastavami. Pred njimi slika dr. Krška, ozaljšana s svetjem itd."

Torej? Kako bo spravil Kazimir to stvar v soglasje? Ako mišli Kristan nesti "boljševizem" v Jugoslavijo, tedaj lahko kar tukaj ostane do smrti, kajti "boljševizem", kakršnega prinaša Kristan, je — že tam! Delo, ki ga vsi Kristan v Ameriki z drugimi naprednimi Slovenci vred, vrše tudi socialisti v Jugoslaviji. Ako rdeča zastava pomeni "boljševizem", tedaj so govorile štiri rdeče zastave, ki so vihrale v manifestacijskem sprevodu v Ljubljani da je "boljševizem" že v Jugoslaviji. Kljub temu pa še nihče ne ve, kje je tisti hudič, ki ga Kazimir tako rad slika na steno.

Svoboda je dobila zaušnico.

Zanimivo bi bilo vedeti, kdo so bili tisti mirovni delegatje na preliminarni konferenci v Parizu, ki so zadnji teden glasovali za tajne seje mirovnega kongresa in da ne smejo delegatje govoriti o stvareh s kongresa s časnikarskimi poročevalci; ravno tako zanimivo bi bilo znati, kateri delegatje so glasovali proti nagobčniku za delegate. Ameriško ljudstvo se vsekakor zanima, kdo so tisti nazadnjaki in sovražniki svobodne besede ter javne diplomacije, in kdo so zagovorniki Wilsonove točke, ki zahteva javno zborovanje.

Ali je Amerika zato poslala delegate na mirovni kongres, da ne bo smela vedeti, kaj tamkaj govorijo? V ameriškem kongresu so vse razprave javne, to je ljudstvo je dovoljen vsak dan zasedanja prost vstop na galerije in časnikarji imajo svoj prostor. Pariški kongres je veliko važnejši kot ameriška zvezna zakonodaja, kajti tam se bodo sklepali zakoni malone za ves svet. Ali se bodo sklepali za zaprtimi vratmi? Ali bo imperialistična samogoltnost zadušila glas Wilsona, ki zahteva "odprte pogodbe, odprto sklenjene"?

Dejstvo, da je konferenca vled pritiska ameriških in mnogih zavezniških poročevalcev "omilila" časnikarski nagobčnik s tem, da je dovolila poleg tajnih tudi javne seje, ne spremeni položaja. Ako ostane kongresu oblast, da lahko vsak čas proglasi sejo za tajno, tedaj je javna diplomacija velika farsa. Imperialisti bodo zahtevali tajno sejo vselej, kadar bo kaj važnega, dočim bodo milostno dovolili "javno zborovanje" takrat, ko bodo na dnevnem redu kakšne malenkosti.

Ameriško ljudstvo mora vsati kot en moč in zagreti preko Atlantika, da se to ne sme zgoditi. Ako nima Wilson tam dovolj opore, jo mora dobiti od tukaj in Amerika mora povedati uljudno, toda odločno, da ne bo nikdar dovolila, da bi stari evropski imperialistični frakari zamašili usta Wilsonu in našim delegatom.

V kongresu se je že slišal močan glas nevolje in ta glas mora odmevati iz zadnje ameriške naselbine.

Zakaj ni pripoznana Jugoslavija?

Zadnji petek je bilo uradno poročano v Parizu, da je vprašanje zastopstva na mirovnem kongresu *definitivno zaključeno* z odlokom, da imajo te in te države toliko in toliko delegatov in Srbija je dobila tri, Črna Gora pa enega.

S tem je torej *definitivno zaključeno*, da Jugoslavije še ni, pač pa da se vedno obstoji stara, samostojna Srbija in zraven Črna Gora. Koliko je bil vreden sklep, uradno naznanjen iz Beograda, da se je tam ustanovila začasna jugoslovanska vlada, pri kateri so zastopani Srbi, Hrvatje, Slovenci in Črnogorci, ter da sta Srbija in Črna Gora od tistega dneva le del skupne jugoslovanske države — je pokazala zavezniška konferenca. Jugoslovanska delegacija je sicer protestirala proti zaključku ali uradni komunikacije se glasi, da je zadeva *definitivno zaključena*, torej je vsak protest zastoj.

Domnevanje, da bočejo zavezniški smatrati vse narode v meji stare Avstro-Ogrske sovražnikom, se razbije ob faktu, da sta pripoznani Čehoslovakija in Poljska, ki je vzela Galicijo. Kam torej spadajo Slovenci in Hrvatje? Konferenca jih ni priznala za del Jugoslavije in lahko si mislimo, da delujeta Orlando in Sonnino na vse kriplje, da jih mirovni kongres smatra za sovražnike.

Bodimo potrpežljivi. Morda kongres popravi veliko napako in vrže "definitivni zaključek" v koš. Ni si mogoče misliti, da bi Wilson podpiral kaj takega. Saj je bil on prvi, ki je dal moško besedo, da imajo Jugoslovani pravico do samoodločevanja. Kongres se je komaj začel in upajmo, da se popravi krivica.

Ali naj se zgodi karkoli, sklep je bil velik udarec za Slovence in Hrvatje, ki so toliko žrtvovali v težkem boju proti Avstriji in Nemčiji, toliko pomagali ententi in Ameriki do zmage in ki so imeli tako veliko zaupanje v predstavnike toliko naglašene

zapadne demokracije. Kaj so storili, da bi zaslužili ta udarec? Ali so morda storili "velik greh", ker po vsej pravici zahtevajo dežele, ki jih hoče Italija? S stališča italijanskih imperialistov je seveda to velika hudobija.

Cakajmo in opazujmo z odprtimi očmi — medtem pa hitimo, bratje, hitimo z milijondolarskim sklodom!! Podprimo in ojačimo organizacijo Slovenskega Republičanskega Združenja!

Kaj je z Irci?

Kaj je pravzaprav z Irci? Pri zadnjih volitvah je 75 odstotkov irskega ljudstva glasovalo za republikane (ki se imenujejo po svoje Sinn Fein). Izvoljeni republikani so izjavili, da bodo bojkotirali angleški parlament in da bodo sestavili sami svojo zbornico v Dublinu in sklepali zakone za Irsko, katero smatrajo za neodvisno republiko; zadnje volitve na Irskem smatrajo oni za plebiscit, s katerim so se Irci izrekli za neodvisnost, kajti drugače ne bi bili oni volili republikanov. Imenovali so tudi tri mirovne delegate, ki naj zastopajo Irsko na mirovnem kongresu v Parizu.

Anglija pa mirno gleda to — in pripravlja vojaštvo. Polovica izvoljenih irskih republikanov je v angleških ječah, med katerimi sta tudi dva mirovna delegata, dočim tretji najbrž ne zapusti irskih tal.

Ameriško časopisje, izvzemši Ircem naklonjenih listov, hladno beleži vse te dogodke in svecano — molči. Irci so vsekar rebeli, rebeli proti angleški vladi, a kljub temu zelo spoštovani rebeli! Če bi na primer na ta način rebelirali delavci kje na drugem koncu Anglije, bi jih ves imperialistični svet ozmerjal z — boljševiki in izdajalci, ampak Irci niso boljševiki.

Rebelni Irci stoji pod zaščito irske katoliške cerkve in zato vlada o njih *sveti molk*! Ako ne bi irski rebeli imeli za seboj duhovščine od kardinala do zadnjega kaplana, bi bili boljševiki, well, tako pa niso, dasiravno so leta 1916 vpriporili krvavo revolucijo. Tisti, ki sovražijo vsako revolucijo, bi jih ozmerjali, toda boje se zamere pri katoliški hierarhiji, medtem ko se drugi boje zameriti Angliji.

Mi pa pravimo: Irci so z vsemi svojimi napakami opravičeni do samoodločevanja in svobode, kakor vsi drugi podložni narodi.

Kakšna bo Jugoslavija?

(Konec.)

Druga temeljita reforma čaka justno institucijo. To bi morali Jugoslovani tako poenostaviti in demokratizirati, da bi se sploh odpravili profesionalni sodniki in advokate, ki danes požro lep del ljudskega imetja. Justica naj bo notranja, avtonomna zadeva vsake republike od prve do zadnje instance. Iz zakonika se naj odpravi vse nepotrebne fraze in sestavijo se naj jasna pravila, kakšna kazni čaka kršitelja. Pravo se naj popularizira, to je poučje se lahko že v ljudskih in srednjih šolah in razgla v javnih, poljudnih predavanjih, ki jih oskrbi od časa do časa tajnik justičnega oddelka v vseh občinah. Sodniki se volijo iz ljudstva in sicer voli vsaka občina po enega sodnika na svoji konvenciji.

Barbarska smrtna kazen se mora odpraviti in ravno tako stare ječe. Kazen za manjše kršitve naj bi bila v prisilnem delu, globi ali izgubi državljanških pravic za gotovo dobo; nepopolnopravni kriminalci pa spadajo v posebno bolnišnico, kjer se naj skušajo ozdraviti, če pa so neozdravljivi, tedaj jih naj država drži v prisilni delavnici do smrti.

Temeljite izpremembe je treba tudi v šolstvu. Šolstvo mora biti avtonomna institucija vsake republike v Jugoslaviji. Šolski sistem mora biti tako urejen, da bo mladini delavskih in kmečkih slojev dana vsa priložnost za razvijanje njenih talentov in zmožnosti na stroške države. Vse knjige in druge šolske potrebščine preskrbi država.

Pri reformah šolstva v Jugoslaviji bi se dalo marsikaj dobrega posneti iz sistema ameriških javnih šol. Najboljše bi bilo, če bi bil pouk v javnih šolah obližatorčen za mladino obojega spola do šestnajste leta; z ljudsko šolo naj bi bila zvezana tudi strokovna šola ali saj pripravljalnica za višje javne strokovne šole, v katerih se bi mladina usposobila za praktično življenje. Del sedanjih srednjih šol se bi priključil ljudskoškolskemu sistemu, recimo nižja gimnazija, iz katere naj odpadeta latinščina in grščina. Ta stvar naj spada le v višje šole, kolikor je je treba. Tečajni modernih tujih jezikov naj bodo prostovoljni za ljudskoškolsko mladino in obvezni šele v višjih šolah. Praktično pa je za Jugoslavijo, da se v višjih razredih ljudskih šol mladina prilično seznani s hrvaško in srbsko literaturo.

Država mora podpirati literaturo in umetnost, da ne bodo več naši umetniški talenti stradal doma in begali po tujem. Država bi morala prevzeti pod svojo kontrolo in v upravo vse književne ustanove, gledališča itd. V vsaki občini bi morala biti javna knjižnica, založna z najboljšimi knjigami in dvorana za poljudna predavanja o predmetih moderne vede, politične ekonomije, umnega gospodarstva itd.

Veliko skrb mora država posve-

titati javnemu zdravju. Zdravniki bi orali biti nastavljeni in plačani od vlade in tudi lekarne bi se le-ele podržaviti. Zdravniška pomoč naj bo brezplačna, edino zdravila naj ljudje plačajo. Dolžnost zdravnikov bi bila tudi poučevati ljudi o higijeni in v ta namen bi redno predavali v ljudskih šolah in na javnih predavanjih. Vsako privatno mazačenje bi moralo biti prepovedano; zdravnik, ki hoče služiti ljudstvu, mora biti popolnoma posoben za svojo službo.

In kaj naj rečem o gospodarsko-poljalnih vprašanjih? Jugoslavija je z malimi izjemami agrarna (kmečka) dežela. Produkcija žita, sadja, vina, klavne živine, mleka lesnih izdelkov in sorodnih reči je glavni vir dohodkov. Moderno kmetijstvo se mora šele razviti in država mora iti v tem oziru na roke kmetom, mora biti popolnoma posoben za svojo službo.

V Jugoslaviji pa je tudi nekaj razvite industrije in precej rude ter premoga. Skoraj v vsaki deželi je večja ali manjša zaloga tega prirodnega bogastva. Razume se, da brez premoga in rude ne more obstati moderna industrija, in če hoče Jugoslavija v tem oziru napredovati, mora dobiti in z vsemi pripomočki razviti rudarsko stroko. Ali uspeha ne bo, ako ostanejo rudniki in premogovniki v rokah privatnih posestnikov. Vsi novi se morajo podržaviti in sicer brez odlašanja. Ravno tako naj preide v roke ljudstva vsa druga industrija, kot so tovarne, plavilni in naravno tudi železnice ter parniki.

Delavske organizacije morajo biti ne samo dovoljene, temveč naj imajo tudi besedo pri upravi tovarn in rogov. Maksimalni delavski mora biti postavno vpeljan, kakor se je že zgodilo v čehoslovski republiki. Delavsko zavarovanje proti boleznim, telesnim poškodbam, starostni onemoglosti in brezposelnosti naj bo ravno tako prva skrb države.

Blaginja, zadovoljnost in napredek naroda zavisi v prvi vrsti od gospodarske svobode in demokracije, in če bo ta zagotovljena Slovincem, Hrvatom in Srbom, tedaj bo Jugoslavija v resnici svobodna in demokratična država. M-k.

Bela Rusija se je pridružila sovjetu.

Curh, Švica, 21. jan. — Iz Kijskega poročajo, da je Bela Rusija proklamirala združitev z rusko sovjetsko republiko. Bela Rusija meji z Litvo in ima okrog pet milijonov prebivalcev.

Iz Berlina javljajo, da ruski boljševiki osvajajo mesto za mesto na Kuronskem. Glavni stan nemške armade na vzhodu se je preselil v Koenigsberg, vzhodna Prusija.

Stockholm, 21. jan. — Semkaj je prišlo poročilo, da so Estonci virgli boljševike iz Dorpata in vplenili tri topove in sto železniških vagonov. Boljševiki so okupirali Dorpat 23. decembra m. l.

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Sedel v Chicagi, Ill.

IZVRŠNAVALNI ODBOR:

August Aučin, Mary Aučin, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Math. Pogorelec, J. N. Rogelj, Anton J. Terbovec, Jože Zaverinik.

NADZORNI ODBOR:

Ivan Krešič, J. Kvartič, Joško Oven.

CENTRALNI ODBOR DO NOVEGA KONSTITUIRANJA:

John Ermene, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravlja, Jacob Muha, K. H. Pogodič, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Sava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrich, Štefan Zabrie, John Kalan, Anton Zlogar, Louis Truger.

Vsa pisma in denarne pošiljke naj se pošiljajo na sledeči naslov:

ANTON J. TERBOVEC, 3637—3641 W. 26th St., Chicago, Ill.

Zapisnik redne seje eksekutive S. R. Z.

ki se je vršila v uradnih prostorih dne 16. januarja 1919 ob 8. zvečer. Seji je predsedoval br. Krže. Navzoči: Miss Mary Aučin, A. Aučin, F. Godina, F. Kerže, M. V. Konda, E. Kristan, A. J. Terbovec, J. Zaverinik in pisarniški upravnik. Na seji so bili navzoči tudi razni gosti.

Zapisnik zadnje seje se prečita in odobri. Istotako se odobri račune in vzame na znanje poročilo gl. tajnika o finančnem stanju SRZ. in dohodkih v tem mesecu. Tajnik nadalje poroča, da je nastopil službo pisarniškega pomočnika rojak Jože Likar, katero poročilo se vzame na znanje.

Upravitelj se pritožuje, da mu razne organizacije še do sedaj niso poslale imen in naslovov v centralni odbor izvoljenih članov in zato se še enkrat prosijo vse centralizirane organizacije, listi, okrožne in okrajne organizacije S. R. Z., da to nemudoma store, da se imena priobčijo v glasilih, kakor tudi imenik S. R. Z. podrejenih organizacij, katerih je do sedaj že nad šestdeset.

Prečita se dopis rojaka Znidaršiča iz Mehike, v katerem obžaluje, da ne more ustreči želji eksekutive, da bi nam preskrbel po tristo izdaj leposlovnega lista "Revista de Revista", v katerem je izšla v španščini tiskana čikaška izjava in program S. R. Z., manifest odnotnih Jugoslovancev in dobro odela popis naših krajev, katerih se hoče polastiti imperijalistična Italija. Omenimo naj, da so bili članki, opremljeni s klišei "Prosvete", "Proletarea", Ljubljane, Trsta in Postojnske jame.

Rojak Znidaršič tudi prosi eksekutivo, da mu pošlje nekako poverilo, da mu bo tem lažje približati se urednikom mehiških listov, v katerih bi tamošnji rojaki vodili našo propagando. Sklenjeno, da se mu pošlje tako poverilo.

Zadnje čase smo prejeli iz raznih krajev prošnje, da bi poslali na shode govornike. Povsod zahtevajo Kristana ali Kržeta in ker je samo en Kristan in en Krže, zato vsem nismo mogli ustreči, kajti oba sta že zapeljena za shode v tem mesecu in torej jima ni mogoče istih preločiti.

Mi bi radi ustregli vsem; vemo, da je zelo potrebno, da se narod pouči o resničnem položaju v pokrajinah, za katere se ravno sedaj bje tak političen in diplomatičen boj med Jugoslovani in italijanskimi imperijalisti in aneksisti. Narod potrebuje direktive ne samo v časnikih poročilih, ampak v živi besedi, zato je potreba, da se sistemizira aranžiranje shodov tako, da bo največja masa imela od tega užitek, da se velikanski stroški prihranijo ljudem, govornikom in nam in kar je najglavnejše, da preveč ne utrudimo ljudi, ki v ta namen žrtvujejo svoj čas in zdravje.

Na železnem okrožju Minnesote zahtevajo govornika. Svetujemo jim, naj se posvetujejo in sporazumijo po vseh naselbinah in odločijo, da se shodi po vseh naselbinah vrše drug za drugim, tako da bo lahko govornik z eno turo ustregel vsem zahtevam. Seveda bo potrebno, da oni povedo, katerega govornika bi radi dobili in približno kateri čas jim bi bil najbolj ugoden, na kar jim mi potem lahko odgovorimo, če bo mogoče poslati za tiste dneve govornika, ali pa če bi bilo bolje, da se shodi skličejo kateri drugi dan ali teden.

Krajevna organizacija v West Frankfortu, Ill., tudi zahteva govornika. Tudi tem bi svetovali, da stopijo v ožji stik z rojaki v Johnston City, Ill., Herrinu, St. Louisu, Mo., Stauntonu, Nokomisu, Livingstonu in drugimi naselbinami, ki bi jih govornik z eno turo lahko obiskal.

Iz Little Falsa, N. Y., tudi prosijo, da jim pošljemo govornika; tudi njim svetujemo, da se pomenijo z rojaki v Forest Cityju, Pa., Wilkes Barreju in njihovi okolici in prilično izrečejo, kateri čas bi radi obdržali shode.

V Clevelandu je isto in po drugih krajih ravno tako. Torej sedaj, ko organizacija tako silovito napreduje, rekli bi skokoma in ko nam v resnici primanjkuje dobrih govornikov, je treba, da bližnje naselbine stopijo skupaj in prireajo shode tako, kakor smo prej sugerirali.

Prečita se pismo br. Pavška, blagajnika krajevne organizacije S. R. Z. v Forest Cityju, Pa., v katerem pravi, da je na poziv finančnega odbora S. R. Z. za nujno pomoč sklical sejo organizacije in ker ni bilo nobenega preostanka v blagajni, mu je naročilo članstvo, da naj pošlje na glavni urad \$100, pa naj jih potem vzame, kjer hoče. Pavšek je res poslal \$100 in sedaj prosil, ako bi smel odračunati to svoto od svote nabrane za milijondolarski sklad. Eksekutiva je sklenila, da se to dovoli, obenem pa izreče krajevni organizaciji in Pavšku iskreno zahvalo.

Pride na vrsto poročilo deputacije, ki je šla v Washington, D. C. Med drugim je deputacija izročila državnemu oddelku peticijo na predsednika z okoli 25.000 podpisov; pojasnila je departmentu, da so ti podpisi večinoma od ljudi, ki so bili rojeni in prišli iz tistih krajev, katere je Italija okupirala in jih zahteva zase. Nabrali bi bili lahko stotisoč podpisov, toda ker je ravno takrat razsajala bolezen po vsi deželi, se to v tako kratkem času ni moglo izvesti. G. Grgurovič, član Jugoslovanskega Narodnega Vijeća, ki je tudi šel z deputacijo do državnega oddelka, je povedal, da je te podpise nabralo S. R. Z., ki je že od začetka stalo na stališču za demokracijo in federativno republiko Jugoslavijo, za katero je sedaj pretežna večina Jugoslovancev in da je to prava jugoslovanska deputacija, ki nastopa kot enotno telo v obrambo pravic našega naroda.

Pojasnila in informacije, ki jih je podala naša deputacija, so napravile na državni oddelk markanten vtis in obljubilo se jim je, da bo oddelk brzojavil vsebino peticije in druga pojasnila naravnost predsedniku Wilsonu v Pariz.

Uspeh deputacije je bil v vseh ozirih naravnost velik in povsem zadovoljiv. Brat Kristan je šel iz Washingtona v New York po važnih opravkih in poroča, da tamošnja podružnica izvrstno napreduje.

Glade Jugoslav Relief Committee bo izdala eksekutiva kasneje posebno direktivo za vse članstvo, istotako bo eksekutiva izdala posebno izjavo glede nedostojnih in zahrbtnih napadov od gotovih strani.

Upravitelj poroča, da so bile decemberske revije odposlane po ekspresu, da je tudi dotiskana slovenska izdaja, katero razpošljemo v pondeljek, in da je sedaj v tisku tudi *januarska angleška izdaja*.

Sklenjeno je bilo, da se spremeni ime "Slovenian Review" v "Jugoslav Review".

Skleno se tudi, da ima br. Wm. Russ, na konvenciji izvoljen članom izvrševalnega odbora S. R. Z., sedaj ko se je vrnil od rojakov, zopet iste pravice in da se ga o tem pisano obvesti.

Br. predsednik zaključil sejo o polnoči.

A. J. Terbovec, tajnik.

Za milijonski fond.

Za milijonski fond raste po deželi tako navdušenje, da nas kar greje pri srečanju, ko čitamo razna pisma od rojakov, ki s takim entuzijazmom hočejo delovati za stvar in katerih živi so tako napeti, da sploh ne morejo pričakati tistega trenutka, ko bodo dobili v roke nabiralne pole in drugo, da bodo začeli rojaki z dolarji bombardirati italijansko imperijalistično sotesko. V soboto smo razposlali nabiralne pole in navodila na vse tajnike in tajnice slovenskih podpornih društev in S. R. Z. podrejenih organizacij. Znače in drugo pa pošljemo takoj, ko jih prejmemo iz tovarne. Obljubilo se nam je, da jih prejmemo v par dneh, in ker imamo tukaj vse že pripravljeno, bo šla stvar hitro izpod rok.

Ravno danes smo prejeli iz Collinwooda, Ohio, jako zanimivo pismo, polno lepih skrivnosti, katerih pa si ne upamo povedati v javnosti, kajti bojimo se, da ne bi nastala po naseblinah taka tekma, kdo bo največ daroval in kdo bo daroval najvišjo svoto, da bi nekateri narodni nesrečo želeneži vsled velikega navala dolarjev v milijondolarski fond zbesneli, ali pa da jih ne bi zadela srčna kap. Teda vseeno citiramo samo en odstavek: Collinwood ne bo zadnji pri kampanji za milijondolarski fond, saj smo pri zadnji kampanji za tisočdolarski fond sami nabrali skoraj dva tisočaka. Kajne, šli smo over the top? In če pomislite, da imamo v našem odboju za nabiranje milijondolarskega sklada skoro vse tiste marljive delavce, ki za enkrat ne bodo pozabili pocukati tudi naših slovenskih trgovcev, potem si lahko predstavljate, da Collinwood ne bo zadnji, ampak PRVI.

Ne vemo, kaj bo na to odgovoril Cleveland, ki tudi ni eden med tistimi, da bi se dal poriniti v ozadje, posebno sedaj, ko je nekaka "disciplina" razdražila srčeno gnezdo.

Toda prijatelji slovenskega naroda, Collinwood in Cleveland nista edini nasebini, kjer žive navdušeni rodoljubi. Treba je pogledati okoli sebe, pa boste našli, da je tam nekje v Pennsylvaniji malo mestice Herminie, kjer vse vre, v drugem kotu dežele je Forest City, bolj doli Johnstown, ki se ne bo dal nikomur spraviti v ozadje, ne da bi kaj rekli, kaka bo tekma na železnem okrožju v Minnesoti ali pa v Rockefellerjev Coloradi. Seveda Kansasa, Illinois in vseh tistih držav, ki so se izrekle za prohibicijo in proti, ne izpuščamo, kajti dobro vemo, da povsod, kjer je kak Slovenec, bo nastala huda tekma, kdo bo največ prispeval za osvoboditev Jugoslovancev, za svobodno Jugoslavijo, da preprečimo nakano italijanskih imperijalističnih aneksistov, ki so okupirali naše slovenske pokrajine z namenom, da jih obdrže pod italijansko krono — tujo vlado.

Vesti iz Jugoslavije.

Slovenska slavnost v Celju. — Dne 6. novembra je bila uprava mestne občine v Celju izročena zastopnikom nove jugoslovanske vlade. Župan pl. Jabornegg je dal upravo zaupnikom Narodnega Večja, med katerimi je bil tudi dr. Benkovič. Pred občinsko hišo se je takoj zbralo vse slovensko prebivalstvo, kakih 20.000 oseb, ki je z največjim izrazom navdušenja manifestiralo na dan osvoboditve. Po vsem Celju so bile razobešene samo slovenske zastave.

Govor socialdemokratskega zastopnika Kopača pri veliki manifestaciji v Ljubljani. — (Dne 5. novembra, ko je Ljubljana praznovala neodvisnost Jugoslavije, je med drugimi govoril tudi Kopač, čigar govor se glasi:

"Spoštovani somošani, prijatelji in prijateljice! Iskreno vas pozdravljam, kot zastopnik jugoslovanske socialdemokratske stranke, ki se je pridružila celokupnemu narodu, kar je čisto ob sebi umevno. Socialna demokracija stopi danes ujedinjena s troimskim narodom in upam, da bo v bodoče socialnodemokratska stranka v tem novem združenju narodov lahko velik faktor in da bo v tem narodu zastopana demokratska ideja, za zdaj, prijatelji in navzoči, ne samo Ljubljana, ampak tudi širši krogi naše domovine čutijo danes to potrebo, kajti z demokratsko idejo je prepojeno danes prebivalstvo v zadnji gorski koči, in zadnji otrok, ki spregovori danes besedo, govori o narodnem ujedinenju. Nihče izmed nas ni pričakoval, da nam bo tako hitro zasijala zlata svoboda. Doživeli smo to hitreje, kakor smo pričakovali. Prišel bo čas, ko naj spregovori v državnem zboru in v vseh drugih zakonodajnih zastopih poleg drugih razredov svojo besedo tudi en razred, ki največ trpi, to je delavski razred. Izjavljam, da bomo mi socialni demokratje takrat storili svojo dolžnost napram drugim slojem, ako jo bodo storili drugi sloji napram nam.

Globoko sem prepričan, da ne bo v bodoči državi zadnja, ampak prva. Če bi pa drugi stanovi pozabili demokratska načela, potem bo jugoslovanska demokracija vzbudila svoje sile in bo šla naprej svojo pot, katero si je začrtala. Mi smo danes edini v eni želji in enem prepričanju, da bodo v bodoči državi vladala druga načela, kakor v centralistični državi — Avstriji, ki leži danes pred nami kakor strohnenj kadaver. Narodi so stili pot, po kateri je prišlo tako daleč, da so hujskali in izgravalni narod proti narodu. In kdo je pri tem največ trpel? To so bili Slovenci, in v prvi vrsti delavstvo. V vseh krajih je gospodovala tujeva petla, ki nas je tepla po zobeh, o čemer vedo povedati največ železničarji.

Cenjeni navzoči! Upam, da bomo v bodoče vsi edini, da bodo padle vse tiste stroge razlike

med posameznimi sloji in da bo vse življenje v naši državi kar najbolj demokratično in da bo vladalo skupno delovanje vseh slojev.

Cenjeni navzoči! Upam, da bomo zreli narod, ki je vreden svobode, ki smo jo danes dosegli. Nastopajmo mirno in dostojno, ne povzročajmo nihakih rabuk, kajti s tem bomo dokazali, da znamo ceniti svojo svobodo.

Pozdravljam vas še enkrat in vas zagotavljam, da bo jugoslovanska socialna demokratska stranka vedno podpirala stremeljenja vseh in delovanja vseh slojev, ki naj nam zajamčijo svobodo in pravičnost. (Živahni živio-klici in odobravanje).

Razno iz inozemstva.

Monarhistične zarote in eks-cesar Karl.

Pariz, 21. jan. — Vlada Nemške Avstrije je obvestila bivšega monarha Karla, ki je baje bolan za influenco, da bo pregan iz dežele, ako takoj ne preneha monarhistično gibanje. Tako poročajo z Dunaja. Karl je obtožen, da na skrivnem podpira monarhistične zarote proti sedanjim vladam. Bankirji bodo tožili Karla, ker ni plačal obljubljenih milijon kron, ko je "na puf" podpisal vojna posojila.

Anglija ne bo ovirala irakega parlamenta.

Dublin, 21. — Danes se ima sniti "irski parlament", ki so ga sklicali izvoljeni republiški poslanci. Angleška vlada je preključila naredbo proti sprevedom na Irskem in zdi se, da ni storila nobenega koraka za oviranje zborovanja republiščanov. Irski parlament ima na dnevnem redu: Potrditve imenovanja irskih mirovni delegatov, proklamacije irske neodvisnosti in poslanico na vse svobodne narode.

Gompers je naletel na odpor v Londonu.

London, 21. jan. — Samuel Gompers, ki potuje z delegacijo Ameriške delavske zveze v Pariz na delavsko konferenco, je imel včeraj sestanek s parlamentarnim odborom angleških strokovnih unionov. Gompers je predlagal, da bi se delavska konferenca v Parizu omejila čisto na strokovni program, toda zastopniki angleških unionov so zavrgli njegov predlog. Danes se vrši druga seja.

KNJIŽEVNA VEST.

The Slovenian Review, Vol. III, No. 1. Slovenian Edition. — Zadnja številka te revije je izšla v slovenskem prevodu z bogato vsebino, ki se nanaša večinoma na jugoslovansko-italijansko vprašanje. Vsebine: Prostovoljni narodni davek. — Etbin Kristan: Jugoslovani in Italija. — E. K.: Historično pravo. — E. Kristan: Jadran-padle vse tiste stroge razlike

je? — Tajne pogodbe. — Italijanski glas o slovenski kulturi. — Jože Zavrtnik: Pravičnost zahtevamo in ne historična prava. — "Fancy Jug-Slav Republic."

Vsi ti članki tvorijo veliko zbirko pojasnil, ki so potrebna vsakemu Slovincu v sedanjih kritičnih časih. Revija ima tudi dve strani velik zemljevid Jugoslavije z očitnimi kraji, ki si jih lasti Italija. Naroča se pri tajniku Slovenskega Republiškega Zdravila br. A. J. Trbovec, 3637, 41 W 26th St., Chicago, Ill. Posamezna številka stane pet centov.

Čas, ilustrovan revija za izobrazbo in napredek, je izšla v tem letu v povečani izdaji in ima 40 notranjih strani vsak mesec brez platnice. Prinaša krasne, umetniške slike in sledeče izbrano čtivo.

V slovo, pesem, I. Zorman. — Sonet, pesem, Ivan Zorman. — Milijondolarski fond SRZ med slama-pukei. — Umiranje, krasna povest Franka Magajne. — Umetniški zavod v Chicagu, slika. — Premogar, slika. — Naše glavno mesto. — Žetev, slika. — Čudovita povest matere zemlje. — Za veliko ceno, Jože Ambrožič. — Industrija, slika. — Še nekaj o influenci. — Vere in kolektivna odgovornost. — Sejavec, slika. — Zmaga prohibicije — kaj poteg. — Ljudje z glavami in brez glav. — Kabel ali podmorski brzojav. — Delavec v livarni slika. — Zvončki, Ivan Adamič.

Vsebina priloge:

Umetnosti in umetniki. — Kako se ponaga in kako prokari. — O vilicah in nožih. — Zanesljivo zdravilo zoper revmatizem. — Burbankova pšenica in pol. — O dentistriji. — Razni nasveti in priporočila na straneh. Čas se naroča na 2711 S. Millard Ave., Chicago, Ill. in velja \$2.— za vse leto.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. M., Biwabik, Minn. — Za pojasnila se morate obrniti na War Department, Washington, D. C. Mi vam jih ne moremo dati, ker smo priobčili poročilo tako, kakor smo ga prejeli.

Radovednež, W. Va. — Vineene Canjar, predsednik SNP, je spodnještajski Slovenec, Slovenski pisatelj Ivan Cankar je doma od Vrhnice.

E., Auburn, Ill. — Ime Liebknecht se izgovarja "Lipkneht" in ne "Lajbkneht".

J. P., Kenosha, Wis. — Nekaj člankov o influenci smo že priobčili. Od raznih zdravstvenih krogov imamo kup razprav o zdravstvu, ako bi jih utegnili prevajati. Raditega vam ne moremo obljubiti, da bi prevajali zdravstvene članke iz hrvaščine, že zato ne, ker ne vemo, če so sploh za priobčitev.

C., Clinton, Ind. — Predno moremo izreči svoje mnenje, moramo stvar pregledati. Ako hočete, pošljite rokopiis uredništvu, ki bo gradivo pregledalo in vam potem naznanilo svoje mnenje o delu.

J. Z., Columbus, Kan. — Predno bomo priobčili Vaš dopis, nam morate poslati vaše natančno ime in naslov. Samo začetne črke niso dovolj. Lahko se podpisate z njimi pod dopisom, toda uredništvo mora imeti natančen naslov in ime dopisnika, predno moremo priobčiti dopisano gradivo.

ZASLIŠANJE FORDOVE PRITOŽBE BO JAVNO.

Washington, D. C. — Senatni verifikacijski odsek je zaključil, da se zaslišanje o Fordovi pritožbi vrši javno. Mr. Ford se je pritožil, da ni bil njegov nasprotni kandidat Truman H. Newberry pravilno izvoljen.

Alfred Lueking, Fordov advokat, je priporočil, da se nemudoma prične z zaslišanjem in preiskavo.

Mr. Lueking je izjavil, da je \$176.000, ki jih je potrošil mr. Newberry za svojo zvolitev, le del volilnih stroškov, kajti ti troški se sučejo okoli \$500.000.

JOSEPH OREŠNIK,

293 Reed St., Milwaukee, Wis.

Priporočajo svojo gostilno, kjer se shajajo večinoma vsi Slovenci, domači in drugi. Na razpolago imamo biljardnico, godbo, cigare in cigarete. Za potujoče imamo prenočišča in dajem dobro postrežbo. Za obilen obisk se priporočajo Joe Orešnik.

PIVO!

Vsak zamore napraviti izvrstno pivo sam doma na jako priprosto način potom Bavarke Beer-Extrakt, kateri je narejen iz pristnega hmelja in sladja (malx). Jedna konva (can) zadostuje za 7 galon (60 steklenic) fine peneče, od prave Bavarke se komaj razločuje, pivo ter stane samo \$2.10 s poštno vred. Kedor enkrat to pivo poskusi, ne pije več druge. — Natančno navodilo pošljem z vsakim naročilom.

Naročilom prilagajte denar ali money order (ne privatnih čekov) ter naslavljajte na:

A. PESTOTNIK,
375 E. 184th St.,
NEW YORK, N. Y.

RAD BI IZVEDEL

za prijatelja Anton Mohar, kateri se je nahajal tu na Coalton, Okla., pred 6 meseci. Cenjene rojake prosim če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani ali pa ako bode sam čital ta oglas, naj si mi prijavi na moj naslov: Louis Veldiek, tajnik društ. štev. 348, P. O. Box 6, Coalton, Okla.

Previdne gospodinje

Imajo doma vedno eno steklenico

Dr. Richterjevega

PAIN-EXPELLER

Samostojno sredstvo za virenje pri revmatičnih bolečinah, prehladu, zavrtinjenju itd.

Jedino pravi s varstveno znamko sidra.

\$2c. in 65c. v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street, New York, N. Y.

SHIRLEY BROS. CO.

Najznanejši pogrebnik med Slovani.

Točna postrežba, zmerna cena. Uradi so na 2108 W. Michigan St., 3020 N. Illinois St., 2815 E. Washington St. in 5506 E. Wash. St., Indianapolis, Ind. Oba telefona.

Bulgarian BLOOD TEA

Odstranite to smrtno nevarnost-pljučnico

Bolgarski Krvni čaj odzdravi prehlad, ki povzroči pljučnico, ako se ga vzame vročega predno se gre spat. Ta nevarna bolezen ni izbirčna. Ona najde vse enake mlade in stare — bogate in revne — ženske, moške in otroke.

Bolgarski Krvni čaj je že staro zdravilo "matere zemlje", ki je napravilo bolgarski narod najzdravejšim na svetu, odstrani telesne strupe in drži ledence, jetra, ledice, mehur in kri v finem i zdravem stanju.

USPEH JE TA — da pljučnica in zimski prehlad ne drže. Bolgarski Krvni čaj povzpeli hitro odzdravljenje s tem, da krepki oslabele organe. Cena eni veliki družinski škatli, ki trpi pet mesecev je \$1.25 — 5 škatelj \$5.00, in ga pošljemo kamorkoli ako pošljete denar, ali pa C. O. D. Naslov: MARVEL PRODUCT COMP., 6 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Ellsworth Gruber.

Pittsburg Undertaking Co.
Motor Ambulance, PITTSBURG, KANSAS

Sprejmemo vsa pogrebna dela; vedno pripravljene po dnevu in po noči, blizo in daleč. Mi jamčimo čitateljem tega lista za točno in dobro postrežbo. Mi vam vrnemo troške za telefon. Pazite, da pokličete pravo številko: TELEFON NO. 14.

Društvo "Rožna Dolina" št. 92 S. N. P. J.
priporoča to tvrdko.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo s največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čiščenje od strani številnih odjemalcev. Malo ka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čiščenje od strani številnih odjemalcev. Malo ka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čiščenje od strani številnih odjemalcev. Malo ka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čiščenje od strani številnih odjemalcev.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej in a take zaupanje in vseh med svetom, kar učijo. — Bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolezni jih je dovedenast odstotkov povzročenih in splošnih v ledence. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino odleti jih je dovedenast odstotkov povzročenih in splošnih v ledence. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino odleti jih je dovedenast odstotkov povzročenih in splošnih v ledence. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino odleti jih je dovedenast odstotkov povzročenih in splošnih v ledence.

TRINERJEV LINIMENT

in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje klicev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

MAJNOVEJSE NAGRADJE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH KAZETAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1915.

JOSEPH TRINER

Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

DOPISI.

Izveček zapisnika seje čikaške okrožne organizacije SRZ. dne 9. januarja 1918.

Predsednikom izvoljen brat Chas. Vesel. — Pomožni tajnik čita imena zastopnikov in zastopnic društev. Komitacija, da jih polovica ni navzočih. Izmed čikaških društev SSPZ. ni bilo nobene zastopane. Zapisnik se sprejme, kot je bil čitan. — Poročilo tajnika o finančnem poslovanju in drugem delu organizacije se sprejme na znanje. Nadzorni odbor poda šestmesečno poročilo: Skupaj dohodkov v šestih mesecih \$147.85. Skupaj s prenosom \$693.76. Skupni izdatki v šestih mesecih \$434.81. V blagajni okrožne organizacije dne 31. decembra 1918 \$258.95. Nadzorni odbor izjavlja, da so knjige v redu. Poročilo se sprejme na znanje. — Član veseličnega odbora br. Aleš poroča, da je odbor najel Česko-Ameriško dvorano na 18. cesti za maskešno veselico ženske organizacije SRZ., a katero sodeluje pri tej prireditvi tudi okrožna organizacija. Dvorana je najeta za soboto 1. februarja. Priporoča, naj se članstvo zaveže za agitacijo in prodajo vstopnic, če hočemo napraviti kak dobiček. V tem smislu poroča tudi člana tega odbora Putz in Gottlicher. — Zastopniki vprašujejo, kdaj bodo izdani znaki in druge potrebne listine za kampanjo, oziroma za nabiranje prispevkov miljonolarskega fonda. Tajnik odgovarja, da nekatere stvari še pripravljene, toda znaki in letaki še niso dospeli. Tajniku se da nalog, da kakor hitro sprejme potrebne stvari, naj skliče sejo, da se gre na delo. Nekateri zastopniki kritizirajo poštenost, a katero se pripravljamo na to kampanjo in povdarjajo, da bi morale biti vse stvari že razpoložene, če hočemo v resnici doseči zadovoljiv uspeh. Predlagano in sprejeto, da se izvoli odbor treh članov, ki bo vodil kampanjo za nabiranje prispevkov v miljonolarski fond v Chicagu. Izvoljeni so bili Aleš, Gottlicher in Zajec. — Za slučaj potrebe se da veseličnemu odboru pravica vzeti primerno svoto za nakup nagrad najboljšim maskam pri prireditvi dne 1. februarja. — Tajnik poroča, da so dosedaj uradno priglasila svoje sodelovanje in izvolila zastopnike sledeča društva: Slavija, št. 1, Narodni Vitez, št. 39, Nada, št. 102, Francisco Ferrer, št. 131, vsa SNPJ. Nadalje Slov. delav. Sokol Chicaga, Slov. mlad. pod. dr. Danica, pev in tam dr. Lira, moško pevsko društvo Sava, Slovenija št. 44, ČSDPJ, slov. soc. klub št. 1, JSZ, ženska org. SRZ., društvo Jugoslovani, št. 104, KSKJ.; skupaj dosedaj priglasenih društev in drugih organizacij je dvanaest. Neki delegat poroča, da je društvo št. 1, SSPZ. izvolilo enega zastopnika v okrožni organizaciji SRZ., ki se pa vsled zadržke ni mogel udeležiti te seje. Br. John Turk poroča, da zagotovo pričakuje, da bo tudi društvo Slovenski Dom, št. 86, S. N. P. J., ostalo tudi to leto med aktivnimi društvi te organizacije, o stvari pa bo razpravljalo na svoji bodoči seji. Tajnik pojasnjuje, da je pisal vsem društvom, ki so bila v preteklem letu zastopana v okrožni organizaciji, naj izvolijo zastopnike za letošnji ter min. oziroma naj podajo izjavo, če so pripravljene tudi v tem letu delovati z nami za program SRZ. V pisnih na društva je apeliral, naj mu tajniki sporoče pisemno sklepe prizadetih društev. — Društvo Gorenjci, št. 104, SSPZ. je poravnalo svoto \$124 okrožni organizaciji. Ker je dnevni red izčrpan, zaključijo predsednik sejo.

januarja ob 6. zvečer veselico v prid SRZ. Priredba se bo vršila v Slovenskem domu. Vstopnina je 50c. Na sporedu bo poleg plesne in druge zabave več zanimivih točk. Udeležite se te priredbe polnoštevilno in žrtvujte po svojih močeh v prosep naše propagande, kajti ne pozabite, da je uspeh odvisen od vas.

John Langerhole, tajnik.

SREDSTVA ZA KAMPANJO V MILJONOLARSKI FOND.

Chicago, Ill. — V času, ko se odločuje o bodoči usodi našega ljudstva v domovini, vrše ameriški Slovenci živahno propagando na vseh poljih za naše pravične principe. Vse, kar se je dalo storiti, smo storili in vse, kar se bo dalo storiti, bomo storili. Za naše bodoče delo bomo potrebovali sredstev in zato jih bomo pridobili. Ameriški Slovenci bodo storili svojo dolžnost in prispevali v miljonolarski fond SRZ. Eni bodo odklonili svojo pomoč. Drugi bodo dali toliko več na altar jugoslovanske republike. Zastran mladenčev ne bomo pustili dela na sredi našega pota.

S pobiranjem prispevkov v miljonolarski fond smo pričeli. Upamo, da ne bodo čikaški rojaki odslavljal nabiralec praznih rok. Vsakdo, kdor bo kaj daroval, bo dobil izkazilo in znak S. R. Z. Poleg prostovoljnih prispevkov pa moramo skušati s pridobitvijo sredstev tudi na druge načine, na primer z veseljami, kjer se izplačajo. Ljudje potrebujejo tudi zabave, ne samo trdega dela v boju za svoj obstanek. Zakaj bi se torej ne posluževali prirejanja veselje v prid SRZ. Odbor ženskega društva Nada, št. 102, SNPJ., je priredil prijateljski sestanek v soboto, 18. januarja v prid SRZ., k je prinesel par desetakov čistega dobička. Ženska organizacija SRZ. pa priredi s sodelovanjem okrožne organizacije veliko maskešno veselico v soboto 1. februarja v veliki Česko-Ameriški dvorani na 1440 W. 18th st. (v bližini Blue Island ave.) Agitacija za to priredbo se marljivo vrši in če bodo čikaški Slovenci in Slovence izvršili svojo dolžnost, bomo z njo dosegli velik gromotni uspeh. Upamo, da bodo naši prijatelji in prijateljice agitirali povsod za udeležbo na to prireditvi. Vsakdo naj pomaga po svoje. To je edini način za doseg uspeha. Za najboljše maske je pripravljeno več krasnih daril. Vstopnina v predprodaji je 40c, pri vratih na dan priredbe pa 50c. Odbor se trudi zadovoljiti udeležence in upamo, da bodo z zabavo zadovoljni.

Članica SRZ.

Dawson, New Mex. — Tu je dne 31. decembra nagloma umrl rojak Ignac Germel, član društva Pobratimija, št. 188, SNPJ. Podnevno imenovanega datuma je šel še po svojo plačo, zvečer se je s svojimi prijatelji nekoliko zabaval, potem pa šel k počitku, ki bo trajen, kajti s postelje ni več ustal. Pokojnik je doma iz Solčave pri Celju. Tu nima nobene znanca iz stare domovine. Društvo Pobratimija mu je priredilo dostojen pogreb, v kolikor je bilo to mogoče, kajti imeli smo še vedno stroge naredbe glede javnih pogrebov radi epidemije. Pokojnikovo zapuščino je vzel v oskrbo sodišče. Na banki je imel nekaj gotovine in bonde vojnega posojila. Ako živi v Združenih državah kdo sorodnikov ali prijateljev pokojnika, naj se obrne za nadaljna pojasnila na spodaj priloženi naslov. Mi bi radi, da se oglašajo, ki poznajo pokojnika, da bi se stvari uredile in ki nam bi dal natančne naslove njegovih sorodnikov v domovini.

Dragi brat, počivaj v miru pod odejo matere zemlje.

Jakob Grubisic, (društveni tajnik), box 541, Dawson, New Mex.

POZIV NA SHOD.

La Salle, Ill. — V nedeljo 26. januarja ob 1. popoldne sklicuje italijanska organizacija SRZ. velik javen shod v prostorih Slov. nar. doma. Predmet shoda: Jugoslovanske vprašanje in aneksijski cilji Italije. Slovenci, Hrvati in Srbi, pridite na shod vsi, da tudi mi povzdignemo naš glas za pravice Jugoslovancev. Kadar srečate znance ali prijatelja, ga pozovite na shod in pojasni mu važnost zborovanja. Jugoslovanska

demokracija v La Sallu, pridite na plan.

Na splošno željo občinstva bo ob tej priliki ponovilo društvo Soča igrati "Tri sestre." Prvi bodo govorili in potem igra. Čisti dobiček je namenjen SRZ. Dolžnost vsakega Slovenca je, da se udeležijo shoda in igre. Na shodu bo med drugim govoril Frank Kerže iz Chicaga.

Justin Zajec.

Cicero, Ill. — V tem mestu živi precejšnje število Slovencev, pa vendar nimamo nobenega slovenskega društva. Večinoma smo vsi izseljeni iz miljonske Chicage in spadamo med stare pionirje društvenega življenja v Chicagu. Raditega se ne moremo ločiti od čikaških slovenskih društev. To je menda največji vzrok, da naša razstresena slovenska naselbina nima svojega društva. Drugi vzrok je, da smo, kakor sem že dejal, tako razstreseni in imamo vsled tega le slabe vezi med seboj. Pred par leti se je trudil pokojni brat Tomaž Putz ustanoviti v tem mestu društvo SNPJ., toda ker so se za pristop priklasnili večinoma člani SNPJ. živeči v tem mestu, jim glavni odbor ni hotel dati dovoljenja organizirati društvo. Velika večina Slovencev v Ciceru je svobodni delavci, delujejo pri vseh akcijah, ki so v korist naroda. Štirje tu živeči rojaki so zastopniki čikaških društev v okrožni organizaciji Slovenskega rep. združenja za Chicago in okolico. Tudi nam je mnogo lažje na tem, da se naše ljudstvo v domovini osvobodijo, da postane svobodni narod v demokratični republiki v zvezi z ostalimi jugoslovanskimi narodi. Velika in težka je naloga, za katero smo se zavzeli; ali kakor je težka, je vendarle izvedljiva. Potreba nam je le resne volje za delo in pripravljenost doprinesiti vsako žrtve za naše principe in cilje jugoslovanske demokracije.

Da, bratje in sestre, žrtve je treba, kajti brez teh ne opravimo ničesar. Razmere ne zahtevajo od nas zapustiti svoje domove, naše družine, ne zahtevajo od nas gladovanja, niti dejanske borbe za življenje in smrt s sovražnikom. Vse, kar se od nas v sedanjih razmerah zahteva, je gromotna in moralna pomoč. Propaganda za jugoslovansko federativno republiko stane veliko denarja. Za boj proti aneksijski politiki potrebujemo velikih sredstev. To so bili razlogi, ki so dovedli ekskutivo SRZ., da je prišla s kampanjo pobiranja prispevkov v miljonolarski fond. Ne smemo pozabiti, da je SRZ. storilo že mnogo za naše cilje, toda še veliko več bi lahko, če bi rojaki hoteli razumeti položaj pred nekaj meseci in preskrbeli tej organizaciji dovolj velika sredstva. Naša dolžnost je, da vsaj sedaj storimo kolikor moremo.

Slovenci v Ciceru, vem, da ste že veliko let v tej republiki, vendar še niste pozabili stare domovine, kjer žive vaši dragi, ali pa so že v objemu matere zemlje. Kraj, kjer smo se rodili, je naše svetišče, katerega ne smemo pustiti oskrunjeni sovražniku, ki mu je edini namen zadostiti svojemu pohlepu za izkoriščanje jugoslovanskega ljudstva in njihove zemlje. Ako nam še biže srce za pravice, za naše ljudstvo, tedaj bomo pomagali našemu narodu, da se ubrani novega suženjstva. Iz domovine čujemo klic: Bratje onkraj oceana, pomagajte! Mi ne smemo preslišati tega poziva na pomoč. Prepričan sem, da bo vsak Slovenec v tem mestu daroval kar največ mu bodo dopuščale razmere v miljonolarski fond SRZ. Čuje se, da nameravajo nekateri darovati bonde vojnega posojila. Vsaka pomoč je dobrodošla. Tudi bondi predstavljajo denarno vrednost in v tem slučaju bodo bondi svobode ne samo Združenih držav, ampak tudi Jugoslavije. Upamo, kadar pride zastopnik SRZ. nabirati prispevke za našo prekornostno stvar, da dobi vrata odprta pri čikaških Slovenceh in se mu ne bo treba nikjer posloviti z gnevom v srcu. Kdor ljubi svoj narod, bo rad prispeval. Kdor veruje v našo pravično borbo, bo žrtvoval rade volje nekaj dolarjev. In jaz sem prepričan, da ljubimo naše ljudstvo vsi, da mu želimo svobode, ki ga bo privedla v lepšo bodočnost; mislim, da ne bo med nami nikogar, ki bi dejal: "Ne dam nič za borbo pravičnih zahtev našega naroda."

Naj še omenim, da priredi ženska podružnica SRZ. v soboto 1. februarja veliko maskešno veselico v Česko-Ameriški dvorani na 18. cesti. Za to prireditev se delajo velike priprave in kot izgleda, bo marsikaj udeležence presenečen na tej zabavi. Za najlepše originalne maske so pripravljene lepe nagrade. Pričakuje se veliko maskiranih skupin, tako da bo veliko smeha in zabave. Kdor hoče užiti nekaj prijetne zabave in pomagati dobri stvari, naj pride 1. februarja v Česko-Ameriško dvorano na 1440 W. 18 St.

Frank Podlipiec.

Jolietški Slovenci za miljonolarski fond S. R. Z.

Joliet, Ill. — Društvo Joliet-ska Zavednost, št. 115 SNPJ. je na zadnji redni seji sklenilo prispevati \$50 v korist SRZ. Tako je prav, bratje! Ne bomo nam mogli očitati nazadnjaštva, če bomo tudi v naši veliki naselbini storili svojo dolžnost za svobodo našega naroda.

Lokalna organizacija S. R. Z. je imela svojo mesečno sejo dne 5. januarja, kjer smo sklenili odpustiti imenovan svoto in kar smo nabrali zadnja dva meseca, glavnemu uradu SRZ. V novi odbor so bili izvoljeni sledeči: Frank Zupančič, predsednik; John Kren, tajnik; M. Jaurich, zapisnikar; Frank Hribar, blagajnik. Izvoljeni so bili vsi prejšnji odborniki razun tajnika, ker ne more izvrševati toliko dela radi slabega zdravja.

Na tej seji smo tudi razpravljali o prireditvi javnega shoda v Jolietu. Upam, da ga bomo v doglednem času tudi priredili.

Valentin Pire.

prejšnji tajnik SRZ.

Los Angeles, Cal. — Nekega dne preteklega leta mi je bila dana prilika zapustiti Denver, Colo., da si nekoliko ogledam še druge kraje in mesta na zapadu. Mnogi ameriški Slovenci, ki biva-jo že leta na enem mestu, si predstavljajo Združene države po razmerah in kraju, v katerem žive. Ljudje, ki žive na planotah, daleč od visokega gorovja, so mnenja, da v Združenih državah sploh ni visokih gor. Toda narava je tudi to republiko obdabila z lepimi naravnimi krasotami, le žal, da imamo delavci tako malo prilike uživati krasote narave, ogledovati lepa mesta in druge zanimivosti. Vožnja je trajala od Denverja do sem 49 ur. Vozil sem se čez Colorado, Wyoming, Utah, Nevado in Kalifornijo. Skoro na vsaj poti so nas spremljale visoke gore, skalnate soteske, pečine, deroči potoki in druge zanimivosti goratega sveta. Rodovitne zemlje ob progi, po kateri smo se vozili, le malo opazite, ravno tako ne večjih mest ali vasi. Po šesturni vožnji po Kaliforniji smo dospeli v okoli planjavo, obrasčeno s travo in raznim kalifornijskim drevjem, katerega so krasile dozorele pomaranče. Dolina se je vedno bolj širila in po triurni vožnji po tej planjavi sem dospel do cilja, mesta Los Angeles. Visoke gore so nam izginile izpred oči. Vidite jih le še daleč na severni strani od mesta kako molé visoke vrhove v nebo. Na zapadni strani mesta pa vidite več malih, z zelenjem obrasčenih hribov. Na vzhodni strani Los Angelesa je nekaj železnic, ki predstavljajo edino jeklarsko industrijo v tem mestu. Na severni strani od tu je na stotine oljnatih vrelcev, oziroma sesalk, katere je zanimivo opazovati, kako pridobivajo olje iz zemlje. En električni motor goni povprečno deset sesalk obenem, kajti tehni-ke je tudi v tej industriji zelo izpopolnjena. Izvzemši severno gorato stran je na vse druge strani Los Angelesa velika planjava. Na vzhodni in južni strani so na doljavo šestdeset milj veliki pomarančni nasadi, vinogradi, sadni vrtni in krasni drevoredi. Na zapadno južni strani od mesta se nahajajo žitna polja. V več krajih je zemlja zelo nerodovita vsled obilice gline in peska. Večina južne Kalifornije je preprežena z lepimi cestami in drevoredi. V prvi vrsti so namenjene avtomobilskemu prometu, s katerimi je pravi dirindaj v teh krajih. Vreme je sedaj suho in toplo. Solnčna toplota je približno toliko, kakor v vzhodnih državah meseca junija. Tudi v poletnem času tu ni hude vročine, noči pa so hladne. Ni fuda, če se toliko ljudi iz premožnejših slojev mu-

di v teh krajih in uživajo vse do-brote življenja. Iz bogatih krogov v vzhodnih državah je tu zelo veliko postaranih ljudi, ki hočejo uživati tukaj počitek na stara leta. Za tak počitek je treba seveda grošev, kajti delavci si ga ne morejo privoščiti.

Los Angeles leži 484 milj južno od San Franciscoa in 20 milj od obrežja Pacifičnega morja. Ob obrežju stoji malo mestce San Pedro, kjer so štiri ladjedelnice za železne ladje in dve za lesene ladje. San Pedro je pristaniško mesto za Los Angeles. Mestno okrožje Los Angelesa je 44 milj dolgo in 29 milj široko ter pokriva 362 štirjakihi milj. Mesto ima 493 milj izboljšanih cest in 742 milj cest, katere je treba še izboljšati. Mesto je lepo in zelo snažno. Hiše so zelo visoke, nekatero do 14 nadstropij. Los Angeles ima 607,587 prebivalcev. Mesto ima 181 ljudskih in 15 višjih šol, v katerih poučuje 2934 učnih moči nad 67,000 učencev.

V središču mesta so velike "kafetarije", ki so zelo moderno opremljene. V njih dobite vsakovrstna jedila po zmernih cenah, toda streči si morate sami. Te vrste jedilnice so vedno napolnjene. Veliko je tudi gledališč, parkov in drugih zabavišč. V okolici Los Angelesa je veliko manjših mest, med njimi krasno mestce Holy Wood, kjer predstavljajo igralci svoje igre za kinemotograf. V okolici Los Angelesa je namreč uprizorjenih največ iger, katere gledate po ameriških kinemotografih. Opojne pijače so ljudstvu v teh krajih še vedno na razpolago, ampak ne v gostilnah, kajti salunov tu ni. Alkoholične pijače se prodajajo na drobno in debelo v posebnih prodajalnah. Pijačo dobite tudi v nekaterih kavarnah in restavracijah poleg jedil.

Tisti, ki imajo na razpolago dovolj sredstev, imajo tu obilo zabave, najsi bo poletu ali pozimi. Delavci se ne moremo prište-vati k tistim, ki imajo dovolj sredstev za zabavo. Cene potreb-sčinam so tu približno enake kot v mestih vzhodnih držav, izvzemši, da je sadje morda nekoliko cenejše. Delavska mezda pa je povprečno manjša kakor po drugih državah. Temu vzrok so Mehikanci, Japonci in Kitajci, ki se zadovoljujejo z manjšimi plačili, kot ameriški delavci. Ljudi omenjenih narodnosti je tu zelo mnogo. V mizarskih delavcih v tem mestu imajo vposlene tudi ženske; prvič sem jih videl v tem mestu oblečene pri delu v delavnih hlačah. Ker je možke težko dobiti za nizke plače v ta podjetja, vposlujejo ženske. Možkih je tu na tisoče brez dela. Delavstvo v teh krajih je v splošnem radikalnejše kot v vzhodnih državah. Javni shodi se pogosto prirejajo. Propagatorji raznih sekt nimajo vpliva, kajti pri populenem pridiganju jim delavci vedno stavljajo vprašanja. Prišel bo čas, ko se bodo tile verski propagatorji naveličali mlatiti prazno slamo.

John Grile.

Sublet, Wyo. — Pazljivo zasledujem razvoj gibanja za SRZ. po raznih slovenskih naselbinah šir-rom Unije. Tudi tu postajamo aktivnejši za stvar. Prejšnje čase nismo delali mnogo za SRZ. vsled naših specialnih razmer, toda situacija se je izboljšala. Dne 22. decembra smo imeli izredno sejo na kateri smo med drugim sklenili prirediti na Silvestrov večer zabavni sestanek v prid SRZ. Požrtvovalnost rojakov, trudu našega ženstva in vsem, ki so bili aktivni na tej prireditvi gre za sluga za dober moralen in tudi gromotni uspeh. Čisti dobiček je znašal \$127.000, kar je za naše razmere čudna svota. Ker so se tudi drugorodci udeležili te veselice, je bila dvorana polna. Domačini so se zelo zanimali za nastop našega ženstva v narodnih nošah. Pred Wilsonovo sliko smo imeli kratek nagovor v angleščini in potem še v slovenskem jeziku. Nato so pevi zapeli "Hej Slovani" in več drugih pesmi. Razšli smo se ob 4. zjutraj, zadovoljni z nepričljeno zabavo, kajti take plesne veselice še ni bilo tukaj.

Prej omenjeno svoto smo poslali tajništvu SRZ.

Za vzorce je ostalo še nekaj avstrijskih, ki pa nam ne morejo več škodovati. Priporočljivo bi bilo, da bi tudi oni spoznali svojo zavedenost, ter se potem pridružili boju, katerega bi moral

vršiti ves naš narod. Otrsel se je avtokracije z našo pomočjo in vseh drugih demokratičnih elementov, toda s tem nevarnost še ni končana, kajti Italija se čuti opravičeno vzeti del zapuščene stare avstrijske monarhije. Nič nimajo Slovenci proti temu, da vzame Italija isto, kar spada njej na podlagi narodnostnega principa. Ampak smo pa proti temu, da bi anektirala čez milijon Jugoslovancev in najvažnejše jugoslovanske kraje. To imenujemo mi in ves demokratičen svet imperalizem, proti kateremu moramo nastopiti ne samo v interesu našega ljudstva onkraj morja, ampak tudi v interesu svetovne demokracije, v interesu trajnega mira. Borili smo se proti Avstro-Ogrski in Nemčiji zato, da se osvobode mali narodi, ne pa zato, da se na njihovih ramah ustanavljajo nove monarhije, ali da povečujejo stare. Svobodo hočemo za Jugoslovane, ne pa jih siliti pod jarme tujih držav. Dovolj so imeli jarmov. Sedaj je čas, da se oddahnejo od teže suženjskih spon, da se naredi iz njih svobodne državljane jugoslovanske federativne republike. Kateri ste za te principe, katerim je mar svoboda našega ljudstva, se boste pridružili delu SRZ. in mu pomagali gromotno in moralno SEDAJO, ko je čas zato. Sedaj se ustvarja nov položaj za bodoče odnošaje narodov. Kako bo končno urejen, danes še ne vemo. Zafirani od vseh strani so se Slovenci borili skozi dolga stoletja in pri tem krčili naše meje. Če ne zasiguramo našemu ljudstvu zdravih pogojev za bodočo ek-sistenco, za kulturno in gospodarsko razvijanje, tedaj se bo stari boj nadaljeval, narod pa bo hiral in hiral. Bodoča usoda narodov se določa prav sedaj in sedaj je nam treba dela, s katerim bomo morda več dosegli, kakor pa pozneje s stoletnimi boji za priboritev svobode. Slovenski narod tu in doma vodi boje za pošteno odločitev svojega vprašanja. Delajo ljudje v domovini, delamo tudi tu. Da bomo pa povečali naše delo, smo pričeli s kampanjo nabiranja prispevkov v miljonolarski fond. Časi so resni, potrebe velike. Zavedajmo se tega! Zberimo skupaj milijon dolarjev, kajti delati je treba sedaj, ne pa šele po izgubljeni igri. Pregovor pravi, boljše prej, nego slej.

Frank Remše.

Adamson, Okla. — Ker že obnavljam naročnino, napišem še par vrstic v priobčitev, kajti od tu še tako nisem čital poročila. Od časa, kar so pisalke naznail premirje, so delavske razmere v tem kraju nepovoljne. Nekateri rovi so zaprti, drugi pa obratujejo po tri do štiri dni v tednu. Med tiste, za katere so piščalke prenehale žvižgati, spadam tudi jaz.

Influenca še vedno ni zapustila teh krajev. Skoro v vsaki hiši se je oglasila. Najbolj so prizadeli samei, kajti v bolnišnico jih radi napolnjenosti ne sprejemajo, pod milim nebom je pa pre-arzlo.

Poročevalec.

JACOB GERŽIN

Javni Notar

229 Lake St., Chisholm, Minn.

se priporoča Slovence in Hrvatoma za vsa notarska pravila. Prestavljam pisma iz slovenskega na angleško in obratno. Vsa pojasnila dajem brezplačno. — Svoji k svojim!

PRIJATELJ KAM PA GREŠ?

Skoro ne vem kam bi šel.

Tedaj kar zmenoj pojdi greva v gostilno k A. Spolarju. Tam se dobi vedno vesela družba in se tudi lahko kar po domače eno zapoje. On ima izvrstno dobro kapljico, točna in uljudna postrežba.

Andrej Spolar,

1834 S. Asland Av. in 18. ulica, CHICAGO, ILL.

Marija Sluga,

1828 W. 22nd St.

CHICAGO, ILL.

Telephone Canal 4739

izkušena in z drs-

nim dovoljenjem

potrdjena

BABICA

se uspešno pripravlja

slovenskim in hrvaškim

jezikom in govornim

Naznanila, vabila in zahvale.

Red Lodge, Mont. — Opozorjam članse društva Solnce, št. 81, SNPJ, da je bilo na redni mesečni seji tega društva sklenjeno: 1.) Vsaki član se mora udeleževati rednih sej. Kdor se ne bo ravnal po tem sklepu, ga zadene kazens stisnjalništevne suspenzije. O pravih razlogih za odsotnost se je bolezen in nujna opravila. — 2.) Vsaki član, ki ima za predložiti bolniško nakaznico v odobrenje društveni seji, mora biti navzoč, ako ga od tega ne razdruže nadaljevanje bolezni. — Prosim članstvo, naj to vpošteva. — Predsednik.

Carpenter Creek, Mont. — Članstvu društva Svet Zivljenja, št. 332, SNPJ, naznanjam, da se bodo v bodoče vršile društvene seje v George Bodobinjevi dvorani vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne in ne več popoldne, kakor dosedaj. — Apeliram na vas, da se v bodoče udeležate društvenih sej redneje. Mislila, da vsakdo ve, kdor se ne udeleži vsaj vsake tretje redne seje, je za mesec dni suspenziran. — Martin Mlekš, tajnik.

Cleveland, Ohio. — Naznanjam članom društva Lipa, št. 129, SNPJ, da se na redni seji dne 12. januarja odločajo novoizvoljeni tajnik Anton Podpadek svojemu uradu. Raditega sem jaz prevzel tajništvo tudi za tekoče leto. Moj naslov je: Anton Kolenc, 381 E. 140th St. Cleveland, O. — Assessment bom pobiral tako, kakor v zadnjem letu, to je 24. v mesecu od 6. do 8. zvečer na mojem domu. Kdor bo plačal šele po tem datumu, naj si sam pripiše posledice, ki lahko nastanejo vled suspenzije. — Anton Kolenc, tajnik.

St. Louis, Mo. — Naznanjam članstvu društva Planinski Raj, št. 107, SNPJ, kateri se niso udeležili zadnje redne seje dne 5. jan. t. l., sledeče: Kot vam je že znano, je imelo naše društvo navado, da je zalagalo assessment iz društvene blaginje za vse tiste člane, ki ga niso pravočasno poravnali. Pri tem sistemu pa smo izgubili precej denarja in društvena blaginja gre rakavo pot. Radi teh okoliščin je bilo na zadnji seji sklenjeno, da mora vsak član plačati svoje prispevke najkasneje do 25. v mesecu. Ako je to komu nemogoče, naj stvar pojasni ustmeno ali pismeno društvenemu tajniku do prej omenjenega datuma. Kdor se ne bo ravnal po teh sklepih, bo suspenziran. Ker imam poleg društvenih opravil tudi razne druge opravke, nisem vedno doma, raditega priporočam članom, ki se ne morejo udeležiti društvene seje, da jim bom na razpolago za pobiranje assessmenta 24. in 25. v mesecu od 6. do 9. zvečer. Na ta način ima vsakdo dovolj prilike plačati svoje prispevke. Kdor ne more priti na sejo, ga lahko plača na mojem domu ob omenjenih večerih. — Kdor bo suspenziran, naj pripiše krivdo sam sebi in ne društvenemu tajniku, ki se mora držati vpisane sistema poslovanja in pravil. — Vsakdo mora plačati 50 mesečno v društveno blaginjo za dobo pet mesecev. — Dne 7. januarja t. l. sem prejel tudi nova pravila SNPJ, v angleščini in slovenščini ter stenske kalendarje SNPJ, katere sem odpravljal samo oddaljenim članom. Tujakim članom jih ne bom pošiljal po pošti, ker so s tem združeni preveliki stroški. Vsek član, ki hoče kalendar in pravila pred prihodnjo sejo, naj se zgleda pri meni na domu. Kadar prejmete nova pravila t. l., vam priporočam, da jih pazno prečitete. Dolžnost članstva je poznati pravila organizacije; če bi vsi vpoštevali to, bi bilo mnogo manj sitnosti, nasprotovanj in drugih neprijetnosti v poslovanju. — John Bertenzel, tajnik.

Imperial, Pa. — Slovenci na Imperialu prirede dne 25. januarja priredbo veselice v Slovenskem domu v korist Slov. rep. združenja. Začetek veselice bo ob 7. zvečer. To veselico smo namenavali prirediti že prej, pa smo jo morali vled gotovih vzrokov odgoditi. — Slovensko občinstvo od t. l. in okolice vabimo na obilno udeležbo. Plesne komade bo udarjala izvrstna tamburška godba. Soderjane, naše geslo naj bo: "Vai pomagajmo za svobodo Jugoslovancem." — Na svidenje v svoboto 25. janu. — Odbor.

North Chicago—Waukegan, Ill. — Članstvu Slov. Pod. Društva naznanjam, da se bodo naše seje v bodoče vršile vsako četrto nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v Slov. nar. domu. Udeležite se polnoštevno prihodnje seje, ki se vrši dne 26. januarja. Na dnevnem redu bo več važnih stvari. — Opozorjam vas, da redno plačujete assessment, kajti pravila tega društva so za vse enako veljavna. Kdor jih bo kršil, naj si sam pripiše posledice. — Anton Celarek, tajnik.

Milwaukee, Wis. — Članom društva Venera, št. 192, SNPJ, naznanjam, da priredimo kontest za dobo letnih mesecev, za pridobivanje novih članic. Kontesta se lahko udeležijo vsa članica tega društva. Katera bo pridobila največ članic, dobi prvo nagrado, vredno \$25. Druga nagrada je vredna \$15 in tretja \$10. Članice, pridružitve se, kajti polja za agitacijo pridobitve članic imamo mnogo. Doba kontesta daje vsaki članici dovolj časa za agitacijo. Katera bo dobila prvo nagrado? — J. Perko, tajnik.

Chicago, Ill. — Ženska organizacija Slov. Rep. Združenja v Chicagu oblikuje svojo sejo v nedeljo 26. januarja ob 7. zvečer v Hrvatskem sokolskem domu, 1903 So. Racine Ave. — Na dnevnem redu bo več važnih točk glede na velike maskaradne veselice, ki jo priredimo v soboto 1. februarja in druge stvari. Članice, udeležite se je polnoštevno in pripeljite s seboj tu-

di vaše prijateljice, kajti zavedae so kajake so nam vedno dobrodošle. — M. A.

La Salle, Ill. — Naznanjam članstvu društva Triglav, št. 2, SNPJ, da sem bil na seji dne 16. januarja izvoljen tajnikom tega društva, na mesto tajnika Fr. Ravnikarja, ki je bil izvoljen v ta urad na decembrski seji, a je sedaj odstopil od tajništva. V vseh društvenih zadevah se v bodoče obrnjajte na spodaj označeni naslov tajnika. — Plačujte assessment pravočasno, kajti ravnati se bomo strogo po pravili. — John Ermene (tajnik), Slovenski Narodni Dom, La Salle, Ill.

Hagevo, Pa. — Na redni seji društva Cerkljsko Jezero, št. 248, SNPJ, je bil izvoljen sledeči odbor za leto: Andrew Sever, predsednik; Joe Frangeš, podpreds.; Rudolph Ivančič, tajnik, Box 65, Hagevo, Pa.; Anton Stara, blagajnik Frank Mlakar, zapisnikar. Vas pisma in druge stvari tika-joče se društva pošiljajte v bodoče na gori omenjeni naslov tajnika. — Rudolph Ivančič, tajnik.

Spremembe

pri krajevnih društvenih meseca decembra 1918.

Triglav, št. 2. Umrla: Margareta Karu, e. 25335. Novo pristopili: Joseph Otopce, e. 31051.

Bratstvo, št. 4. Izobčen: Matt B. Ščan, e. 26778.

Napredek, št. 5. Izobčen: Frank Kiančar, e. 16623. Umrla: Alois Poljane, e. 17570. Novo pristopili: Mike Gutovane, e. 31290, Joseph Marinič, e. 31261, Alois Kovčič, e. 31292, Ivan Seremet, e. 31263.

Delavce, št. 8. Odstopila: Mary Kučič, e. 19559.

Bratstvo Napredek, št. 9. Novo pristopila: Mary Podlogar, e. 31052.

Trdnjava, št. 10. Izobčen: Vane Miculinič, e. 21232.

Edinost, št. 12. Izobčen: Joseph Rožar, e. 28248. Umrla: John Bačič, e. 28846.

Edinost, št. 13. Novo pristopili: Joseph Smith, e. 31053.

Sloga, št. 14. Novo pristopili: Mary Birtič, e. 31054, Anton Keržič, e. 31055, Annie Pezler, e. 31056, Rose Dolene, e. 31057, Victor Kranje, e. 31058, Anton Dolene, e. 31059, Joseph Birtič, e. 31060.

Sloga, št. 16. Umrla: Martin Zažek, e. 29554. Novo pristopili: Frank Zupančič, e. 31061, John Ermene, e. 31062.

Sokol, št. 26. Izobčen: Jacob Varoga, e. 3887. Novo pristopili: Nick Ušeff, e. 31063.

Orel, št. 21. Novo pristopila: Neža Knafele, e. 31064.

Danica, št. 22. Izobčen: Nick Prše, e. 30340. Umrla: Frank Turkšč, e. 27675. Novo pristopili: Steve Linich, e. 31065.

Celje, št. 27. Novo pristopili: August Jartz, e. 31066.

Domovina, št. 29. Novo pristopili: Primož Modic, e. 31067.

Slovenski Dom, št. 31. Novo pristopili: Frank Paulenich, e. 31068.

Sava, št. 32. Izobčen: Frank Pečnik, e. 29373. Novo pristopili: Leopold Rudman, e. 31069, Francis Rosanich, e. 31070.

Naš Dom, št. 33. Novo pristopili: John Bezuk, e. 31071.

France Prošeren, št. 34. Izobčen: Louis Mohar, e. 26074. Novo pristopili: Tony Mohar, e. 31072.

Hirija, št. 38. Izobčen: Frank Smrtin, e. 19810, Ando Počervina, e. 8234, Frank Zavri, e. 30098.

Narodni Složne, št. 39. Novo pristopili: Joseph Steblaj, e. 31073.

Zvon, št. 40. Umrla: Frank Hrovat, e. 18433.

Slovenija, št. 41. Novo pristopila: Mary Volkar, e. 31074.

Aurora, št. 43. Novo pristopili: Andrew Kauchich, e. 31075.

Danica, št. 44. Izobčen: Frank Andolsch, e. 26145.

Triglav, št. 48. Novo pristopili: John Prime, e. 31067, John Steblaj, e. 31077, Luka Moze, e. 31078, Frank Steblaj, e. 31079, John Knas, e. 31080, John Ušič, e. 31081.

Ljubljana, št. 49. Novo pristopila: Ivana Krumberger, e. 31082.

Skala, št. 50. Izobčen: Lazar Guric, e. 30522.

Zvezda, št. 52. Izobčen: Rud. Demšar, e. 18698.

V. Boj, št. 53. Izobčen: Andy Cof, e. 27865, Fr. Hlebec, e. 24487, Fr. Cimperman, e. 15774, Joseph Sabič, e. 2767, Joseph Prunzik, e. 2760, John Poljan, e. 30354. Umrla: John Muzich, e. 13693.

Jutrarna Zora, št. 54. Izobčen: John Krašev, e. 3492. Novo pristopili: John Sostare, e. 31084.

Planinar, št. 57. Novo pristopili: Stefan Kutschar, e. 31084.

Litija, št. 58. Novo pristopili: Anton Prestor, e. 31085.

Zvezdost, št. 59. Izobčen: Fr. Krajnc, e. 27012. Novo pristopila: A. Ljajca Joyan, e. 31086.

Sparta, št. 61. Novo pristopila: Mary Kera, e. 31087.

Bratska Sloga, št. 62. Izobčen: Peter J. Spehar, e. 12282.

Prvi Maj, št. 65. Umrla: Jos. Growsky, e. 6261. Novo pristopili: Mary Jozwick, e. 31088, Louis Paulich, e. 31089, Amela Cirmenig, e. 31090, Tom Kmie, e. 31091.

Naprednost, št. 69. Umrla: John Kobal, e. 18992.

Spoznanje, št. 72. Izobčen: John Frece, e. 28237.

Slovenec, št. 75. Izobčen: John Malnarčič, e. 11623. Umrla: John Piek, e. 12796.

Triglav, št. 82. Umrla: Mary Lovšič, e. 26109. Novo pristopili: Alois Beve, e. 31092, Gregor Zgone, e. 31093.

Slovenski Delavce, št. 85. Novo pristopili: John Ivančič, e. 31094.

Slovenski Dom, št. 86. Izobčen: John Beton, e. 27361.

Prostomisel, št. 87. Izobčen: Frank Jagodič, e. 29924. Novo pristopila: John Laharne, e. 31095, Barbara Radanjan, e. 31096, Spiro Janković, e. 31097, Ivan Badjanjan, e. 31098.

Glas Naroda, št. 89. Izobčen: Felix Stjan Bašnar, e. 30378. Umrla: Just, e. 24746, Geo Bokolič, e. 24262.

Johnston City, št. 91. Izobčen: Peter Klein, e. 29028.

Božna Dolina, št. 92. Izobčen: Frank Smičič, e. 6163. Umrla: Karl Kerško, e. 21099. Novo pristopili: Martin Gorane, e. 3109.

Litija, št. 95. Umrla: George Pohar, e. 16209.

Krim, št. 97. Umrla: John Rutš, e. 21704.

Sokol, št. 98. Novo pristopili: John Kopacz, e. 31100.

Trdnjava, št. 101. Izobčen: Frank Mrgole, e. 13396.

Nada, št. 102. Izobčen: Franciska Muga, e. 13396. Novo pristopila: Fanny Piechman, e. 31101.

Zavedae Slovence, št. 104. Umrla: Marijeta Zakrajšek, e. 6932. Novo pristopila: Anna Mislje, e. 31102.

Orel, št. 109. Umrla: Nick Kuretič, e. 11987. Novo pristopili: Bo Logia, e. 31103, Bo Battista, e. 31104, Cesare Jussa, e. 31105, Giovanni Martinig, e. 31106.

Slovenski Radar, št. 110. Izobčen: Alois Krušič, e. 29006.

Slovenski Sinovi, št. 112. Izobčen: Ant. Chemarek, e. 6291, John Cimperman, e. 24524.

Joliettska Zvezdost, št. 115. Novo pristopili: Mike Pešach, e. 31107.

Novi Dom, št. 117. Umrla: Stefan Polj, e. 3388.

Slovenski Sokoli, št. 118. Izobčen: Mike Janz, e. 1153.

Moška Jednakopravnost, št. 119. Novo pristopila: Mary Mihli, e. 31108, Terezija Skalla, e. 31109.

Zveza Detroitških Slovencev, št. 121. Izobčen: Nik Romanič, e. 22551. Novo pristopila: Anna Vidopija, e. 31110.

Hibbing, št. 125. Izobčen: Joseph Bršič, e. 28760.

Primož Trubar, št. 126. Izobčen: Fr. Hudovernik, e. 8519, Teodor Bole, e. 14002, John Očavnik, e. 12332. Novo pristopili: Frank Jerina, e. 31294.

Narodna Slovenka, št. 128. Izobčen: Anna J. Spehar, e. 19461.

Francisco Ferrer, št. 131. Izobčen: Joseph Dodig, e. 23303.

Slovenski Napredek, št. 132. Izobčen: Fr. Remec, e. 23673.

Balkan, št. 133. Novo pristopili: August Spreitzer, e. 34111, John Kenig, e. 31112.

Brooklyn, št. 135. Izobčen: Ferd. Aile, e. 29528. Umrla: John Možina, e. 16256, Paulina Ostrovska, e. 20857.

Michigan, št. 136. Izobčen: Tom Obrstar, e. 1792.

Napredne Slovence, št. 137. Izobčen: Karmen Korč, e. 5794, Agata Poljak, e. 19405, Frances Hudovernik, e. 9300, Neža Zalokar, e. 9370.

Tabor, št. 139. Umrla: Emil Zadnik, e. 22591.

Bratska Zveza, št. 140. Izobčen: Joseph Pavlin, e. 23294.

Broj na Kolpi, št. 141. Novo pristopili: Mike Nakli, e. 31113.

Mir, št. 142. Izobčen: Frank Boh, e. 24570, John Noso, e. 22082. Umrla: Fr. Klemenčič, e. 9793.

Vodnikov Venec, št. 147. Izobčen: Joseph Jeršič, e. 23160. Novo pristopili: Martin Kaus, e. 31295, Joseph Widmar, e. 31296.

Zavedae Slovence, št. 149. Novo pristopila: Paulina Maček, e. 31114, Anna Mirt, e. 31115.

Bratje Edinost, št. 151. Novo pristopili: John Korbar, e. 31116.

Slovenski Narod, št. 153. Izobčen: Anna Polzaj, e. 27926, Louisa Polzaj, e. 28319, Lovrene Benkovič, e. 22203.

Kras, št. 156. Novo pristopili: Andrew Duv, e. 31117.

Lander Adamič, št. 165. Novo pristopili: Joseph Svetič, e. 31118, Karol Crnkovič, e. 31119.

Svobodomisel, št. 169. Novo pristopili: Jernej Anzur, e. 31120.

Dolene, št. 170. Umrla: Felix Tasota, e. 14213.

Slovenski Prijatelj, št. 171. Novo pristopili: Frank Luketič, e. 31121, Mary Luketič, e. 31122, Magdalena Preizendorffer, e. 31123.

Slava, št. 173. Izobčen: Angela Belič, e. 19836, Mike Belič, e. 19835, Joseph Kučan, e. 29384.

Vrtini Raj, št. 174. Izobčen: Lud. Merke, e. 26045. Novo pristopila: Fran. Kosir, e. 31124.

McKinley, št. 175. Umrla: Tony Perko, e. 25482. Novo pristopila: Anna Drobnič, e. 31125.

Dom in Svet, št. 181. Novo pristopili: Solko Medovič, e. 31126, Abraham Dawtowić, e. 31127, Mary Matok, e. 31128.

Slovenski Radar, št. 182. Izobčen: Bob Samardija, e. 25492. Umrla: John Kanečič, e. 4410.

Planinski Raj, št. 185. Izobčen: Mary Vidmar, e. 23024.

Sestraka Ljubezen, št. 187. Umrla: Anna Kuntz, e. 29679.

Sinovi Složne Domovine, št. 190. Novo pristopili: Marko Mikš, e. 31129.

Abazija, št. 191. Izobčen: Fr. Močovič, e. 24040, George Makovec, e. 30460. Umrla: Frank Bačič, e. 15079.

Venera, št. 192. Novo pristopila: Rose Stigole, e. 31130.

Slovensko Hrvatska Sloga, št. 197. Novo pristopili: Steve Graecanin, e. 31131.

Složni Slovanci, št. 200. Izobčen: Waly Blak, e. 30594. Umrla: Luka Pirk, e. 19419. Novo pristopili: Valentina Kravos, e. 31132, John Dorda, e. 31133, Karol Valič, e. 31134, Anton Brewnsky, e. 31135.

Pivka, št. 201. Umrla: John Slevce, e. 19072, Jacob Valenčič, e. 22065. Novo pristopili: Petrinja Marinček, e. 31136.

V. Boj za Svobodo, št. 203. Izobčen: Louis Obere, e. 20236. Novo pristopila: Mauna Boshuk, e. 31137, George Koloson, e. 31138, Stefan Svidanovič, e. 31139.

Leo Tolstoj, št. 205. Novo pristopila: Ivan Godec, e. 31140.

Slovensko Hrvatska Sloga, št. 207. Izobčen: Anton Schweiger, e. 9073, George Moletz, e. 28152. Umrla: Fr. Lokovčič, e. 25168. Novo pristopili: John Benič, e. 31142, John Krašover, e. 31143, Pijo Cep, e. 31144, Fr. Berger, e. 31145.

Slovenska Zmaga, št. 208. Novo pristopili: Frank Jelenikar, e. 31146.

Nemških Slovencev, št. 209. Umrla: Ludvik Kovčič, e. 7920.

Slovenska Družina, št. 211. Novo pristopila: Ivana Bibič, e. 31146.

Studenček pod Skalo, št. 213. Novo pristopila: Mary Atlogič, e. 31147, Rose Pilek, e. 31148, Anna Novakovič, e. 31149, Helen Ceperne, e. 31150, Mary Pilek, e. 31151.

Mullan, št. 214. Novo pristopili: Frank Raunshirib, e. 31152, Joseph Dolinar, e. 31153.

Virginia, št. 215. Umrla: John Jerič, e. 26608.

Notranjska Zarija, št. 216. Novo pristopili: Tony Bergod, e. 31154, Tony Blajak, e. 31155.

Slovenski Godbar, št. 217. Novo pristopili: Frank Rajc, e. 31156.

Colandina, št. 218. Izobčen: Juline Bogajevsky, e. 909.

Victoria, št. 220. Izobčen: Andy Tytko, e. 27358.

Delavski Venec, št. 221. Novo pristopili: Andrej Karšnikar, e. 31157.

Slava v Tajini, št. 224. Umrla: Michael Novas, e. 27361.

Zbudi se Slovan, št. 226. Umrla: Anton Cragg, e. 18670.

Utah, št. 227. Izobčen: Jim Gelle, e. 20748.

Riser, št. 28. Izobčen: Mary Skubitz, e. 11266.

Rajski Glas, št. 230. Izobčen: Adolf Keck, e. 19315, Anna Keck, e. 19316. Novo pristopili: Nick PoPoff, e. 31158, Milan C. Torodoff, e. 3115

Največja slov. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zepne in stenske ure, prstane in medaljone vse Slov. Jednot in Zvez, broške, zapetnice, diamantne prstane in lavalirje, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in druge zlatnine po niski ceni.

Podružnica

COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahko mesečno odplačila. Pisite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugo kupite.

Najboljše blago

Najnižje cene.

Piše GREGOR KOROBAČ
pl. GAJŽLA.

Komaj sem zopet nekoliko k sapi prišel. Kdaj sem vam hotel že povedati, kako medeno in nebeško je bilo v Clevelandu o pravih, pa nisem utegnil. Razložiti sem vam mislil, da nam je bilo na vse višje luč, ampak da sem ostal kljub temu good boy, kar se da; lepo sem k maši hodil in everything. Pa vam pride ta gofla od Jakata Počakata in obesi vse in še več kot vse na tavelega zvona žvenkelj. Kaj pa briga slavno občinstvo širom Amerike, kako sva iz Collinwooda nosila prodano nevesto — hočem reči: zajklo v besketu, kako je izpadel koncert kofetarske partije, izza katerega fenea sva po polnoči na solnčno uro gledala, kako gniljivo sva se poslavljala od rdečeličnih vinskih čaš za sedem suhih let, ki nam jih obetajo prohičelonijski apostoli in kako sva se smukala okoli kamric, kjer so zborovale ongave mame? Posebno to zadnje dvojce bi bil prav lahko zamolčal. "Tepee, kdor more, pa noče!" je dejal naš pesnik Zupančič in jaz soglašam. Ampak vsega razčeljustiti pa tudi ni treba.

Tam med pennsylvanskimi hribi je nastal hud konflikt za titelne; mogoče bo treba stvar preložiti mirovni konferenci v Parizu. Na Butler St., imajo inkorporirano samostojno društvo "Osel," ki je bilo pred nekaj meseci v najlepšem cvetju. Člani so kljub visokemu asessmentu silili v društvo in pod zaščito mogočnega patrona, kot čebele v panj. Neke sobote sem videl na lastne oči, kako je bil tajnik (ne vem ali stalni ali začasni), zaposlen s pobiranjem asessmentov. — Pa da pridemo k stvari. Konflikt se je začel radi razžaljenja častke Jože iz Canonsburga se je namreč nekdo zagovoril ali spozabil in dotlečnega tajnika oslovskega društva ni nazval sobrat ali cenjeni sobrat, ampak ga je pustil kar brez titelna. Iz tega piskra zdaj kipi peza. Ampak jaz za svojo osebo, ne verjamem, da stojim kje in v kakšnih paragrafelelih, da mora kdo nazivati tajnika društva Osel "sokrat", če sam ne spada k oslovski loži. Jože pa ni zraven in sploh noben Canonsburčan, kolikor je meni znano iz prakse in ujmega izročila. Oddaleč pa jim seveda privoščijo uspeh, češ, je vsaj nekaj, kar uspeva na Butler Streetu.

Ves svet je rebeliš in to se pozna tudi v Chicagu. Pred par tedni so tu zrebelirali nekateri koštrani v slovenski loži, zbežljali k nadpastirju in zaklevali, da se odstrani lokalni pastirček. Šlo je in sledil je zmagovalni mekekece. Druge ovce pa v jok, ali brez uspeha. Nadpastir je ostal neizprosen. Poredni kozli v ovčjih oblačilih pa imajo zdaj svoj špas s tem, da predlagajo kar navadne bačke za maševanje, spovedovanje, krste, poroke in razporeke. Simply awful! Zanimivo je pa nekaj drugega. V stari domovini so se Slovenci s pomočjo Amerike in zaveznikov po dolgih stoletjih robstva otresli nemškega gospodstva. V Chicagu pa se dobi nekaj stotin Slovencev, ki se klanjajo in sprejemajo dekrete od nadutega Nemca!

O, da ste videli oni dan Črne Jastrebe (Black Hawks) ki so se na poti s Francije v Camp Grant za en dan ustavili v Chicagu! Cel regiment jih je bilo (med njimi tudi en slovenski sokol) in rdečelični so, da bi delali vso čast Črnemu Jastrebu, slavnemu indijanskemu glavarju, po katerem nosijo ime. Ni čuda, da so Nemci tako hitro napredovali proti Berlinu, ko so se pokazali na fronti ameriški fantje. Njih delo je končano in zdaj se vračajo. Chicaga jih je sprejela s poljubi, godbo, vriskanjem, cvetjem in petjem, plesom in sploh z vsemi dobrotami, ki jih premore milijonsko mesto. In prav je tako. Ni ni prelepega in ni ni predobrega za fante, ki so se borili za najboljšo in najlepšo, kar premore svet, za — sveto svobodo!

Do naših cenjenih rojakinj, sester, srčkov, grlic, nimf in sol-

nihih rož (ne vem, kaj bi jim še vse rekel, da se jim bolj priklupim), imam zdaj tukaj, na tem posyćenem mestu eno specijelno in prav pohlevno prošnjo. Ni velika, ampak je važna z narodnogospodarskega stališča. Skoro ne vem, kako bi začel, da bi jim šlo bolj do sra. Veste — najboljšje je, da povem kar od kraja — moj najbližji uradni sosed, "tabolani" tajnik Pavle, je dobil od neke dame za prezent krasno blazinico ali po slovensko povedano polster za svoj uradni stol. Ves je v žametu, da kar spreminja barve po mavričnih notah. Moj stol je bil sicer že prej ves lesen in trd kot klada, zdaj se je pa še bolj strdil in tiščal mojega zgrešenega rojstva kosti, da je jo in škripanje z zobmi. Od trdega stola gor me lomi drvarski revmatizem, od zgoraj dol pa fovišja, da sem ves zelen prav do pike na nosu. Saj je tudi seagati: sosed, oženjen mož, se suče na žametastem polstru (upšam, da njegova gospa nič ne zve o tem, ker bi ga nerad spravil v kakšen trubel ali skakanje čez metlo), jaz pa šele pred par meseci potrjen in od same zvezne vlade pripoznan Kot "A. No. 1" pečlar, pa gulim godrnjavo stolico predpotopnega patenta. Pa še najbolj kumarn in suh od celega štaba, nele v žepih, ampak all around the country. Pravzaprav je to škandal za ves Treasury Dept. in za svojih 150 funtov žive vage. Mislim, da zdaj je že ktera cenjenih čitateljic uganila, kam Gajžla tace molli, da mi ne bo treba na vsa usta povedati, da bi tudi jaz rad en tak polster za predpustni prezent, kot ga ima moj sosed. Vojna je končana in ni treba več plesti jopičev in nogavic za vojake. Saj ni ravno potrebno, da bi bili polster židan ali žametast, dober je z navadnega blaga za kočemajke. Velikost 16 in 16 paleev bi bila ravno prava. Naslovi se lahko kar na 2657 So. Lawndale Ave. Chicago. Ves svet ve, kako lajkam naše dražestne dame, bom le videl, če tudi one mene kaj. Moja želja je vendar tako nedolžna in skromna. Saj si ne poželim za predpustno darilo bogvekakšnih polštrov, (oni so za druge, bolj srečne), ampak samo en mal, nedolžen polsterček za sedenje na njem. Ktera mi ga pošlje, bo zapisana v zlate bukve in tisti kotiček srčnih razvalin, kjer rastejo same rože, da bo roža med rožami. Če ga pa ne dobim v kratkem, nabral se bom trdega lesenega revmatizma, da mi sploh ne bo več mogoče zlezati na luftšif. Morda bom tudi hin od same fovišje in grimanja; če se pa to ne zgodi, bo treba pošudirati kak modern način za fentanje. Obešanje je starokopitno in ni več v modi. — Pisal bi še kaj več, pa me tako stol tišči, da kar zeleno gledam, kot zmaj v Bistriški dolini.

Vaš po polsterčku hrepeneči
Gajžla.

Slovenska krojača

V Johnstown, Pa., se toplo priporočava za vse krojaško delo, kot nove obleke, suknje, čiščenje, krpanje, likanje, barvanje, moške, ženske in otroške obleke. Obleko izdelujemo po najnovejšem kroju, cene so nizke. Pridite k nam in se prepričajte.

FRANK TOMSHE & MAX
SLANOVECH CO.
566 Central Ave.
Maxhom—Johnstown, Pa.

POTREBUJEMO RUDARJE.

Potrebujemo 25 unijskih nakladalec v električnim strojem in 25 rudarjev za delo s pikom. Imamo nekaj praznih stanovanj za v najem za same in tudi za družine, in tudi hranilišče za slovenske rudarje. Stalno delo, rabijo se odprte svetilke.

MONTOUR & LAKE ERIE
COAL CO.
Boggs, Pa., Montour R. R. P. O.,
R. F. D. No. 1, Imperial, Pa.

\$18,500,000.00

Z BESEDO: OSEMNAJST MILJONOV PET STO TISOČ DOLARJEV JE POSOJENEGA NA PRVE MARKEČE, HIPOTEČNA POSOJILA IN NA OBVEZNICE; KUPCI TE VSOTE NISO DO DANES IZGUBILI NITI CENTA.

To je naš rekord, na katerega smo lahko ponosni. Direktor tega odbora je gos. J. F. Stepina, kateri je že nad 28 let v zvezi s tem bančnim poslom in je v ti dobi prodal za \$9,000,000,000 markečev, hipotečnih posojil in obveznic in kot blagajnik in predsednik te hranilnice v času šest let in pol napravil posojil raznim kupcem na markeče, hipoteko in obveznice za \$9,500,000 in niti centa niso izgubili kupci.

Mi imamo vedno naprodaj razne prve markeče hipotečna posojila in obveznice v znesku od \$100 do \$20,000.

Vi ne morete boljše naložiti svoj denar kot v teh prvih markičih, hipotečnih posojilih ali obveznicah.

AMERICAN STATE BANK

J. F. Stepina, preds.

Em. Beranek, podpreds.

Adolf J. Kraus, blag.

Pod nadzorstvom "Chicago Clearing House". V zvezi s pošto hranilnico Združ. držav.

1825 Blue Island Ave.,
vokal Loomis ulice,
CHICAGO, ILLINOIS.

Imam v zalogi nove kranjske in nemške harmonike, trivrstne, dvoglasne, s ravnim okovanjem, delane natančno po LUBASOVEM NACINU; kupujem in prodajam tudi stare še rabljene harmonike, kakeršnegakoli izdelka, kakor tudi nove mehove, kovčge itd.

ALOIS SKULJ,

323 Epsilon Place,

BROOKLYN, - - N. Y.

Pazite in hranite

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš beli denar za črne dneve". To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ste še zdravi in mladi, da boste imeli nekaj za stara in onemogla leta. Vsak človek mora paziti in hraniti, ker le to je edina pot, ki vas vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date nastran, se lahko ceni kot temeljni kamen poslopja za katerim vsaki stremi. Dobro je vedno imeti na pametu narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna pogača: kamen na kamen palača". Najtežje je početak ali brez početka ni nikdar ničesar. Zatorej prienite vlagati vaš denar še danes, ampak pazite, da ga nalagate v gotovo in varno banko. Z vlogo enega dolarja dobite vašo bančno knjižico.

Mi sprejemamo denar na hranilno vlogo in plačamo po 3% obresti od njega.

Pošiljamo denar v Italijo, Rusijo in Francusko. Prodajamo prvo posojilno mortgage (markeče) in dajemo v najem varne hranilne predale. Sprejemo upise za parobrodno potovanje v staro domovino po vojni.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Kapital, vloge in prebitki znaša nad \$6,000,000.

Edina Slovenska Tvrdba

Zastave, regalice, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društ. in jed. Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske cenike pošiljamo zastonj.

F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je
NARODNA TISKARNA

2146-48-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

F. K. Bauzon

5920 St. Clair Avenue
CLEVELAND, O.

ima bogato zalogo najfinjših brivnih britev, nožev, škarij itd. Popravila in brusni vse to v stroko spadajoče stvari, kakor tudi puške in samokrese.

Edina slovenska tvrdba te stroke v Združenih državah. Sprejema naročila tudi izven Clevelanda. Delo solidno in jamčeno — zmerno cene. SVOJI K SVOJIM!

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani se vam priporočam, da kadar ste namenjeni kupiti kaj v zlatarski stroki kakor ure, verižice, priveške, prstane, itd., kakor tudi ženske ure, verižice, zapetnice, zapetne ure, lavalirje, uhane broške itd., da se vedno popred kakor drugje kupite obrnete na mene. Vam garantiram da bodete naj bolj pošteženi in s najnižjimi cenami.

V zalogi imam tudi prstane, priveške, broške, igle itd. različnih Jednot in Zvez. Vsak kos robe je prodan pod garancijo.

FRANK STONICH (zlatar),

7 W. MADISON ST.,
Chi. Sav. Bank Bldg. (Room 606) CHICAGO, ILLINOIS.

Ali veste, kaj se godi dnevno po svetu? Ako ne, potem je to vaša krivda. Vse lahko izveste, ako se naročite na dnevnik "PROSVETA"! Prinaša svetovne novice in dnevne ameriške vesti. — List stane za celo leto \$4.00, pol leta \$2.00. — Zastopniki so vsi društveni tajniki in še drugi pooblaščenci. — Naslov za "PROSVETO" je

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Mi sprejemamo vaše vloge in druge bančne posle. Plačamo po 3% na hranilne vloge.

LA SALLE SAVING BANK & TRUST CO.,
753—1st Street, LA SALLE, ILL.
O. M. BENSON, Cashier.

Naznanilo!

Vsim enj. odjemalcem tem potom naznanjam, da nisem še izvil cel mojim zdravilom kljub temu, da so se razne snovi, iz katerih so narejena, izdatno podražile. Cel ta mesec pošiljam še jedno flintulo ali steklenico navedenih zdravil za \$1.00 in 5 za \$4.00.

PARTOLA za želodce in neredno stolico.
PARTO GLORY za jačanje krvi in živcev.

PARTO-LIRO zoper glavobol.
PARTOWILL za boleznj želodca.

PARTO-COUGH zoper kašelj in pljučne bolezni.

PARTOLIN zoper izpadanje las.
RUMATIN PARTO-PAIN zoper revmatizem in kostobol.

PARTO CREAM & PARTO SOAP zoper mazulje in pege po lici.

PARTO SWEAT zoper potenje nog.
ELSA WATER zoper osivle las.

PARTO CYL zoper mazulje in srbenje.
Pivota i. t. d.

TRIPLITS st. 2, 3. in 4. 1 škat. \$1.00.
6. \$5.00.

ZDRAVILNO VINO 1 stek. \$1.00 — 6 stek. \$5.00.

Obištni cenik (knjige "Pot k zdravju") pošljem zastonj in poštne prosto.

Pišite takoj na:
The Partos Pharmacy,
160 2nd Ave., New York N. Y.

ZAPOMNITE SI! Dopolni, član, društva, na naznanila in vesti in vsi drugi spisi in poročila, ki se tičejo novic, ter sploh vse, kar je v zvezi s uroditvostom, naj se pošilja na sledeči naslov:

"PROSVETA",
(Uredniški oddelk),
2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Proletarec

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati

pravo sliko socializma.

Narocnina znaša \$2.50 na leto.
\$1.50 za pol leta.

Naslov: PROLETAREC
3630 W. 26th St.

CHICAGO, ILLINOIS

ČAS.

Edina Slovenska revija
izhaja mesečno na 36 straneh
in velja za vsa leta \$2.

Čas, 2711 S. Millard Ave.,
Chicago, Ill.